

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a Hazai Általános Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

VII. ker., Kertész-utca 35. szám.

Ide intézendők az előfizetések, legközelszerűbben postaltalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak

a regénymelléklettel együtt:

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 frt 50 kr.

(9. folytatás és vége.)

EGY FÉLISTEN MENYASSZONYA.

Írta: ASSZONYFAI.

— Történelmi regény a magyar szabadságharc korából. —

V. A BEBORULT ÉG!

S

zótlanul megállott az ajtó előtt s mereven tekintett Fellegire, ki látva a fiu hallgatását, azt hitte, hogy elfogultságánál fogva nem tud beszélni, azért felbátorítandó azt, megszólítja:

— Nos, mi az a fontos ügy, mi ide vezetett hozzám? Honnét való vagy?

A tót suhancz ekkor még merevebben tekintett Fellegire és fennhangon kérde:

— Nem ismer fel bátyám?!

E hangra reszketni kezdett Fellegi; a tót suhancz folytatá:

— Annyira elváltoztatott e ruha, hogy még itt is felismerhetetlen vagyok?!

— Géza, Géza öcsém! Te vagy! — kiáltott fel Fellegi oly hangon, hogy az áthallatszott a másik szobába, melyben a két nő volt.

— Igen, én vagyok, — felelt Géza, mert csakugyan ő volt, szintén oly magas hangon, hogy az ő szavai is áthallatszottak a

másik szobába, s midőn Fellegi erre örömeben kitorve mondá:

— Jöjj közelébb, hadd öleljelek meg!

Egyszerre felnyílt a mellékszoba ajtaja s a két nő egymást törve rohant be a szobába, Gizella kitérte mindkét kezét s átölelte vőlegényét, a ki forró esőket lehelve szép menyasszonya homlokára, szívéhez szorítá azt, és Gizella szép feje ismét ott nyugodott Géza férfias mellén, míg az anya könnyező szemekkel nyujtá jobbját az ifjunak, ki azt tiszteletteljesen megcsókolta.

Géza egy óra mulva átöltözött s a családnak elbeszélte bujdosását, míg Világostól Eperjesig ért, aztán ismét megkezdődtek a családi pásztorórák, a két szeretőt boldogító együttlét által.

De nincs öröm üröm nélkül, valódi állandó boldogság alig létezik a földön.

GRÓF ANDRÁSSY GÉZA.

A szeretők ege is beborult, alig volt Géza nyolcz napig Fellegiéknél, az akkori besugás és alattomos árulkodás kiszimatolta ottlétét és a csendőrség elfogta, a hadbiróság besorozta és elvitték Dalmáciába, mint közönséges bakát.

Gizella és anyja, akik Géza visszatérte után levetették gyászruháikat, s nyolcz napon át színes ruhákat viseltek, Géza elfogatása és besorozása után másodszor is felöltötték a gyászt, a menyasszony ismét özvegygyé lett, mielőtt neje lett volna szive választottjának!...

Három év merült az örök semmiség ürébe azóta, hogy Géza Dalmáciában volt. Havonkint kétszer irt levelet menyasszonyának s ugyanannyiszor kapott tőle választ, mely telve volt a szerelem megnyilatkozásával, hűség ígéretével, s reménnyel a viszontlátásra nézve.

Bár mily gyűlölettel viseltettek is az osztrák tisztek a volt s besorozott magyar honvédek iránt, és bármily szigorral éltek is azokkal szemben, Géza türt mindent, megszokott pontossággal végezte katonai teendőit, és magaviselete oly kifogástalan volt, hogy az ezred példányképévé lett s ezek az előnyök a tisztek gyűlöletét is önkéntelenül lelohasztották, sőt az ezredes maga is érdeklődni kezdett a rendes közlegény iránt, s midőn annak multját megismerte, káplárrá, sőt egy hónapra rá szakaszvezető, majd később őrmester lett, s mint ilyen szolgálta besorozása után harmadik évét.

Tudta jól, hogy tisztté nem lehet soha, mert az osztrák tisztek azt el nem türték volna, hogy egy „lázadó“ mint ők jogosult harcunk félisteneit neveztek, tisztté legyen, s viselje azt a kardbojtot, melyet szerintük csak a magyart gyűlölő tisztek voltak jogosulva viselni.

Tisztté tehát nem lehetvén, három éves szolgálata pedig lejárván, jelentkezett ezredesénél, hogy hazabocsájtását kérelmezze.

Az ezredes elég leereszkedően fogadta ezredének derék őrmesterét, s pár odavetett szóval marasztalta is, hogy ne távozzék az ezredtől, de azt, hogy kilátásba helyezi neki tiszti előléptetését, egy hanggal sem említé, miért is határozottan kérte elbocsájtását.

Nyolczadnapra a katonai napi parancsban volt, hogy Bátor Géza őrmester, s vele több közvitéz, ezek között Hány Pista is, a kit szintén besoroztak, s véletlenül egy ezredbe osztottak Gézával — hazabocsájtatnak.

Géza ismét magához vette egykori hű tiszti szolgáját, hogy otthon is szolgálatban tartsa és úgy ketten keltek

utra a szeretett haza határai felé, s onnét egyenesen Eperjesre, Fellegiékhez.

VI. BORÚ UTÁN DERŰ.

Persze, hogy akkor még Magyarország jelenlegi vasuti hálózatának hire sem volt, a későbbi magyar „vasminiszter“ Baross Gábor még akkor csak fiatal tanuló volt s úgy lángelméje nem vonta be egész országot vasuti hálózattal, s ennél fogva Dalmáciából Eperjesig három hétig tartott az ut.

Három hétig utazott Géza Pistája kíséretében, hol egyszerű parasztszekéren, hol „gyorskocsinak“ nevezett csigahaladásu járművön, itt-ott néha-néha postakocsin is; de helylyel-helylyel ősi szokás szerint: gyalog is meg kellett tenniök egy pár mértföldet. (Akkor még hire sem volt a kilométereknek s a távolságot magyar mértföldekkel számítottuk.)

Egész Kassáig katonaruhában utaztak, itt azonban, az előre levélileg értesített Fellegi saját fogatán elébök jövén, polgári ruhákat vásároltak a leendő após pénzén és mint polgári egyének folytatták másnap reggel Fellegi négyes fogatán utjokat Eperjes felé. Pista büszkén ült a kocsis mellett a bakon, mint Géza szolgálja, míg Fellegi és Géza a kényelmes hintó párnáira visszadőlve bodor füstöt eregetve beszélgettek az elmúlt három év eseményeiről, természetesen Gézának volt több kérdeznivalója: Gizella hogylétét illetőleg, továbbá: hogy hogy néz ki az ő menyasszonya, hogy beszélt-e róla sokat távolléte alatt és sok számtalan ily kérdéssel osromolta jövendőbeli apósát, a ki már unos-untig megunta a sok feleletet, de azért nem hagyta válaszolatlanul egyetlenegy kérdését sem jövendőbeli vejének.

Igy beszélgetve, délután öt óra felé a hintó befordult Eperjesen Fellegi Arthur kapuján, annak terjedelmes udvarára.

Amint a hintó közeledett a ház felé, az ablaknál álló két hölgy, Gizella és anyja, fehér kendőiket lobogtatva intettek „Isten hozott“-at az érkezőknek, s midőn a kocsis az udvaron megállott, a két nő már ott várta, s Gizella Géza nyakába borulva, örömkönyvek között nyujtá csókra piros ajakát, míg Felleginé férjét ölelte át.

A terembe lépve, vége-hossza nem volt a kérdezősködésnek, az elbeszéléseknek, a gyöngéd jeleneteknek, s midőn az estelihez ültek, a fiatal pár, már teljesen feledni látszott az elmúlt évek kiállott szenvedéseit.

Hat hét mulva Gizella a legboldogabb menyasszony, a szeretett férj oldala mellett, Géza karján tért vissza a templomból, hol örök hűséget esküdtek egymásnak, s a boldogság most már állandóan beköltözni látszott a kis család körébe.

De épp úgy, mint a fájdalom rendszeren még nagyobb fájdalommal tetőzik, az öröm is, ha egyszer beüt, csak fokozódik, s a boldogság, ha egy családba beköszöntött, csak emelkedik, így volt Gézáéknál is.

Az öreg Fellegi átadta vagyona kezelését vejének Bátor Gézának és az egykori hős félistenből a legjobb gazda vált, valóságos mintagazdászattá alakította át apósa birtokát, ő maga teljesen visszavonulva a közéletől, csak családjának, mely házassága második évében a kis Matilddal szaporodott meg és gazdaságának élt, inkább társadalmi uton fejtette ki ismereteit, tapasztalatait és tanulmányait és ez volt aztán oka annak, hogy rövid pár év alatt az egész megyében mint kitűnő, gazda, volt honvédszázados és szigorú jellemű férfi, mindenki tiszteletét s becsülését kiérdemelte s megnyerte.

És a köztisztelet és becsülés mindig meghozta jutalmát a jellemzilárd férfinak, így történt ez Gézánál is.

Midőn hazánk egéről elvonultak a sötét fellegek, midőn ismét lehullott a nemzet lábairól a bilincs, midőn ismét megnyílt a hazafiak tevékenysége előtt a tér, Géza is kilépett a küzdőtérre, s részt vett az ujjongva visszaszerzett alkotmányos megyei életben és a megye közönsége, mely nemcsak közelebbi multját ismerte Gézának, de tudta azt is, mily tevékeny és talpraesett hivatalnok volt ő Sárosmegyének a szabadságharcz előtt, mint akkori I. aljegyző, a legelső tisztújításnál egyhangulag választotta meg Bátor Gézát a megye legdiszesebb, legelső hivatalára: az alispánságra.

Valóságos ünnep volt e választási nap Eperjesen, Sárosmegye székhelyén, lobogódiszben állott a város, a lelkes polgárság diszmeneteket tartott és ujjongva éltette az ujjongva megszülemllett alkotmányt, s a megye első tisztviselőjét, a derék alispánt.

A megyei fiatalság pedig fáklyás-zenével tisztelte meg a választási nap estéjén az új alispánt és Géza honvédszázadosi egyenruhában, mellén a vitézség érmeivel, nézett ki az ablakán, s hallgatta az ifjúság szónokának üdvözlő beszédét, s felelt arra lelkesítő szavakkal; míg háta mögött neje, a szép Gizella állott, karján tartva egyetlen kis leányukat, s könnyekkel telt szemekkel nézve le az ablak alatt álló fáklyások égő fáklyalángjára; az öreg Fellegiék pedig a szoba divánján ülve hallgatták Géza lelkesítő válaszát, melyet a tisztelgő ifjúsághoz intézett.

Géza hivatalos működése még inkább köréje tömöríté Sárosmegye közönségét rövid hivataloskodása után is már és a megye büszke volt azon boldogságra, melyet neki a megye szeretete okozott; de még sokkal büszkébb volt arra a boldogságra, melyet családi otthonában imádott neje és szeretett kedves kis leánya teremtett meg számára.

És e boldogság közepette nem egyszer jegyzé meg félig tréfásan, félig komolyan az öreg Fellegi, hogy mily boldoggá lett az ő Gizellájuk, az egykori „félisten“ sokat szenvedett „menyasszonya!“

A három öreg nővér.

— Hagenberg. —

Szűk utcásor, kis házikó,
És bent kicsiny szoba,
Virágillat és napsugár
Be nem hatol oda.

Egy férfi forrón szeretett,
S oszt' hűtlen elhagyott.
Én náladnál ezerszer is
Sajnálódóbb vagyok.

Három nővér varr odabent,
Oly sápadt mind a hány,
A városban legszorgalmasb
A három vén leány.

Azóta énnekem gyűlölt
Az egész férfi-nem.
Szívem kihűlt, de sohse hül
Forró gyűlöletem.“

Leszállott már az alkonyat,
A három lány pihen,
Mert nyugodalmuk úgy se lesz
Az egész éjjelen.

A harmadik szól: „Sok panasz,
Mely célhoz nem vezet.
Boldog órátokból maradt
Egy szép emlékezet.

Az első szól: „Nyolcz éve ma,
Hogy a csata terén
Jó öblegényem elesett.
Hogy ezt megéltem én!

De engem ki se szeretett,
Pedig az én szívem
Szintén forrott, szintén hevült,
S nem látta senkisémet.

Boldogságunk oly nagy vala,
És most — ó, drága ég!
Egy csöpp öröm miatt szemem
Már mennyit könyezék!“

Bár szerelemmel engem is
Megvert volna az ég,
Kéj volna a fájdalom is,
S panaszt nem hallatnék.“

A másik szól: „Vigaszt nyujtson
Az ég, én nem tudok,
Mert búsabb az én életem
S panaszra több az ok.

A többi kettő hallgatott.
E panaszszó mi más!
S a szoba csendjét megtöré
A közös zokogás.

Feleki Sándor.

A VONATON.

— Rajz. —

Irta: Szépvízi Balás Béla.

Az utasok beszállottak. A kocsik ablakai különféle fejekkel telnek meg, s a különféle fejeken még különfélebb arcz kifejezések. Ott van a véghetetlen ségben kalandozó, a csillagok honát buvárló tudós, elméjének halálkomoly kifejezésével arczán. Mellette feltűnő dissonantiában nevet és tréfál a léha dandy, szemével, szájával, arczizmaival és kezével, lábával mindenféle gesztust átgyakorolva. Majd halálsápadt nő hajol ki az ablakon. Arczát sűrű, fekete fátyol borítja. Szemei a tájon révedeznek, egy pontot keresve. A szem megakad a domboldalon egy szomorufüz alól fehérülő kövön és alig hallható, de mély „ah“ sóhajjal hanyatlik vissza a pamlagra két gyermeke közé, a kik szüntelen kérdeztetik:

— Ugy-e mamuska, a tatushoz megyünk?

— Oda, — szól a szegény megtört nő, ki a domboldalba férjét temette el, s halkán hozzátette: „Oh, bár mehetnénk hozzá, más nincs, kihez menjünk!“ Zokogása elnyomja szavait s még szorosabban szoritja fájó szívéhez két árváját.

Tovább székely legények énekelnek, alaposan bepálinkázva. Bokrétás kalapjukat folytonosan szekerözve jobbról-balra, balról-jobbra; s „fujják“, hogy:

„Édesanyám az rózsámra vigyázzon“, mert hát viszik katonának őket. S szidják is a „császárt“, a miért besorozta. Az egyik legény mellett annak öcsese furakodik, hogy valami csodálatos módon lásson ki az ablakon, mert az ő góbé esze azon van, hogy az a „gőzös masina“ mikor megindul, se' eget, se' földet nem lehet látni, úgy rohan. Úgy, mint a gondolat, mint a mesebeli „hopp, hol akarom, ott legyek“. Ezt akarja ő látni, hogy milyen, mikor fényes nappal nem lát semmit. Mert hát annak úgy kell lenni, hisz azt a nagyobb bátyja beszélte, a ki a mult káposztavágáskor jött haza „Tirijesz“-ből, katonaságból. S addig-addig furakodik, nyüszköl, míg bámész, de értelmet kifejező rózsás arczát kiközösíti.

Ekkor a sok apró-cseprő sipolásra, zászlócska lobogtatásra és egy taktusra kiejtett „mehet“-re a vonat éleset füttyent, a lokomotiv déleczeg paripához hasonlóan fújni kezdi a gőzt, óriási sapkájából

Az ismerősök bizalmasan beszélgetve, az ismeretlenek a hányan vannak annyifelé nézve, míg végre egyik-másik nekibátorodva megkérdi szomszédját, vagy szomszédnőjét, hogy: „hová tetszik utazni?“ A vasuti táralgásnak ezen alapszála fel lévén vetve, megindul a gondolatszövés, a társalgás, s csakhamar a vonat népe egy vándorrajhoz hasonlít, zugó morájával, a mibe kezdenek énekhangok is vegyülni.

Először a székely katonák ajkáról kél ének, az örökszép „Édesanyám, csak az a kérésem...“ czimű népdal.

Majd a horvátok, a kik egyik kocsiban barom-módra vannak összezsufolva, a pálinkától, mit kézről-kézre, illetve szájról-szájra adnak és a roppant tropikus levegőtől annyira megmámosodnak, hogy nekik is énekelhetnéjkök kerekedik s lassu religioso kezdenek melódiázni egy sárga pofaszakállu karmester, jobban mondva ö-körmester vezetése mellett valami

hymusz-félét, az utazó társaság fülszerkezetének halálos kárára. (Mert még nincs a füleknek részeg-ének elleni bal-esetbiztosító részvénytársasága.) Hagyjuk ott, hadd énekeljenek tizen, huszféle hangon.

Egy másik szakaszban enyhébb klimában és nagyobb tágasságban honvéd-törzsörmester ül feleségével és gyermekeivel. Azután egy pár iparoslegény s néhány nő.

A nők közül egy nem szól semmit, meghuzódik a sarokban és ábrándozik.

Majd átjő egy másik szakaszból egy önkéntes, bemutatja magát az örmesternek s katonás állásba vágva magát, így szól:

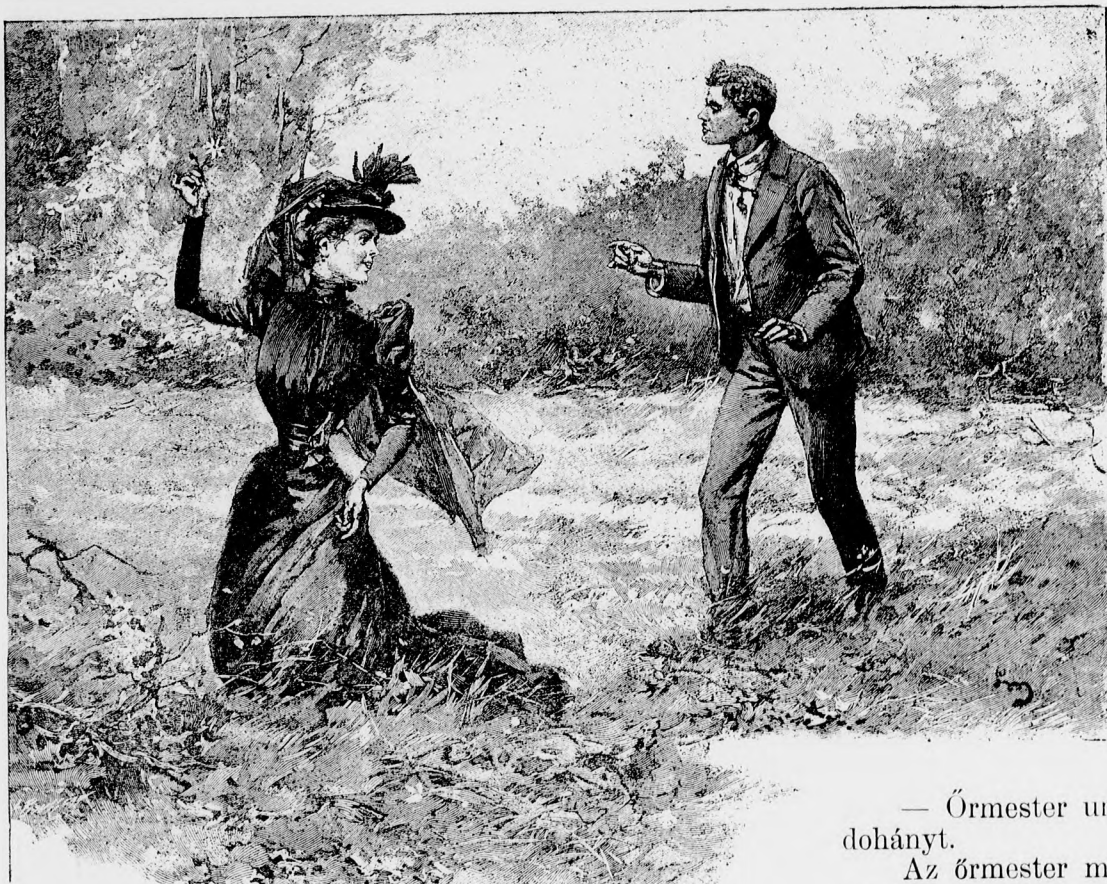
— Örmester ur, kérek szépen egy szivar-dohányt.

Az örmester megkínálja, s örvend a szerencsének, mert a déleczeg székely levente bakancsban is törvénytörvény-széki jegyző és kedvelt

tollu vidéki író. A katonának pedig elfogy a dohánya, ha mindjárt törvénytörvény-széki jegyző is. Mert az mértéket semmilyen sem tart, sem evésben, sem ivásban, sem dohányzásban, igaz a koplalásban sem. Most is saját vallomása szerint a héten annyit megivott, hogy három kupé megtelnék vele. De ez csak helyi érdekü.

Az önkéntes elmegy, s az örmesternek kedve jön, s énekelni kezd az iparos legényekkel. Természetesen nem azt, hogy: „keresztények, sirjatok.“ Azonban a tisztesség határain nem mennek túl egy darabig. De a mint jobban belemelegednek, s az érzelem szabadabban kezd csapongani, mind több és több pikanteria kezd sziporkázni; úgy, hogy az a félrevonult nő kezdi rosszul érezni magát, s a kupé tulsó részébe menve, kihajol az ablakon, hogy ne hallja. Ekkor egy fiatal ember, ki eddig szunnyadott, felbred és megkínálja helyével. Kedves mosolylyal köszöni meg és így szól:

— Látom, a harmadosztályban is vannak lovgias emberek, kik nem ignorálják a nőket.

— En már találtam. —

hatalmas füstgomolyokat püffögtetve megindul nagy lassan. A székely gyermek csak szédül, hogy már mikor repülnek úgy, mint a gondolat?! De a bizony csak czammog. Az elégedetlenség ül arczára s így szól: „Oh, az apámuram két pej lova es menyen így“. S a helyett, hogy a vonatra ügyelne többé, nézi a jeleneteket, melyek a perronon fejlődnek.

Szülők szakadnak el gyermekeiktől, gyermekek szüleiktől. A testvér elválik testvérétől, a barát a jó barától, minden elválik egymástól. A néma fájdalom lezárja az ajkat, megbénítja a nyelvet, s csak a zokogás fejezi ki ezt a két fájó szót: „Isten hozzád.“

Másoknak a vonat indulása boldogságuk percét hozta el. Hogyne örülnének, kik rég el vannak szakadva övéiktől, szeretteiktől és most oly sok idő után újra karjukba zárhatják!? Mert: „mily kínos az elválás, oly édes a viszontlátás.“ Szállnak otthonukba, mint szabad madár a fészkébe.

Benn a kocsiban az utasok elhelyezkednek.

És élénken, tüntetőleg kezdnek társalogni, hogy az a nő ne legyen kénytelen hallani a drasztikus emberek mulatságát.

S ez a nő, amint később megtudja, magasabb körből való, nagyon művelt nő, s bizonyos ok miatt utazott a harmadik osztályban. A fiatal ember boldog. Légy illemes, károd semmiesetre sincs benne, de hasznod nagyon sokszor van.

Hatalmas fütty jelzi, hogy végállomáson vannak. Omlik ki a sok nép a kocsikból. Mindenkire vár valaki, szüle, testvér, rokon, csak egy kis gyászos csoportra nem senki, egy szegény fiatal özvegyre két árvájával. A kiállhatatlanul tolakodó bérkocsisok őt is megkérdeik, hogy nem parancsol-e kocsira ülni, de ő válasz helyett keserű mosolyra huzza száját. Kihez menjen ő, a szegény kitagadott? Férje, ki miatt szülei kitagadták, itt-hagyta ezen a nyomorult földön, a hol egy mosolyra 99 köny jut. És most eljött szülői városába, de nem szabad hazamennie. Mit tegyen a szegény nő, ki azért lett szerencsétlenné, mert forrón szerető szíve van?! Mit tegyen az a szegény két árva, kinek egyéb bűne sincs, csak az, hogy léteznek.

Elmondhatja szegény nő:

„Nincs a teremtésben
[vesztes, csak én,
Nincs árva több, csak
[az én gyermekim.“

Oh, mily tarka a vasuti élet! Hány ezer szint rajzolt bele a szeszélyes sors, jó Istenem!?

Kiscsizmás Nagy András.

Irtá: *Sebestyén István.*

Hogy miért hívják az én szülőföldem nevezettségét kiscsizmás Nagy

Andrásnak, — annak egyszerű magyarázata az, hogy a faluban többen is vannak Nagy Andrások.

De hogy miért hívják ép kiscsizmásnak, hát annak már csak ő maga az oka.

Miért olyan istentelen fősvény az a vén ember, hogy a szegényt élni sem hagyja és még a csizmadiával is három hétig alkuszik egy pár csizma felett; az aztán úgy állt bosszut rajta, hogy kicsinyre is csinálta a csizmát, meg egy tenyérnyivel rövidebbre is szabta a szárát: aki fizetni nem akar, járjon kis csizmában. Ez vagy 15 évvel ezelőtt történt és azóta mindig kiscsizmás Nagy Andrásnak hívják.

Hej, pedig milyen nagy ur lett ökelme 15 év alatt. Ezer hold földje van egy tagban, jó zsiros fekete föld és van egy olyan tornáczos szép háza, a milyenél a mi falunkban csak a Várady uraságok kastélya különb.

Pedig nem ilyenben látott ám ökelme először napvilágot.

Szomorú, nádfödeles, vert falazatu kis viskó állt itt az öreg Nagy András idejében.

Az öreg szegény fuvaros ember volt, két lovacskája meg egy kocsija volt összes vagyona; de volt két munkás keze és adott az Isten neki jó dolgos, takarékos feleséget. Így aztán megvette az öreg Nagy András az első hold földet. Tudnivaló pedig, hogy a milliókhoz csak az első milliót kell megszerezni, a többi magától jön, így jött az öreg Nagy András földje után a második, a harmadik és a többi hold, míg aztán jómódu ember lett és a fiára már vagy 100 hold földet hagyott.

Azt mesélgetik a falu rossz nyelvei, hogy az öreg nem igaz uton szerezte a vagyonát, hogy valami gazdag urat vitt fuvaros korában és eltette láb alól; annak pénzén szaporodott úgy föl. No én azt a mende-mondát nem hiszem, inkább elhiszem azt a mesét, melyet szegény nagyapámtól hallottam — akinek

maga Nagy András mesélte el, hogy egyszer csakugyan vitt egy nagy urat, aztán annak az ingerlésére, — meleg nyári nap volt, — megivott egy meszely bort. A bor nagyon izlett, megivott még egy meszelyvel, aztán még egygyel, végre elmulatta a három napi élelemre szánt három váltó forintját. Nagyon messze járt pedig akkor — valahol Mosonmegyében — három napi járó földre falujától. Neki nem volt pénze, annak a nagyurnak se, a ki vele volt; így hát éheztek, koplaltak egész hazáig. Kisérője biztatta, hogy lopjon, mert még éhen hal, adja el egyik lovát, hisz már ugyis vén; de az öreg nem hallgatott kísérője szavára, hanem koplalt három nap, három éjjel egész hazáig, végre is a kísérője unta meg a dicsőséget és otthagya őt bucsu nélkül, nagy haraggal, soha nem ment többé az öreg Nagy Andrással. Ez az őt kísérő nagyur a könnyelműség volt.

Ezt az egyszerű parasztészszel kigondolt mesét egyszer öreg Nagy András mesélte nagyapámnak, a mikor fülébe ment néki, hogy a faluban mit mesélgetnek róla. Ezt a mesét

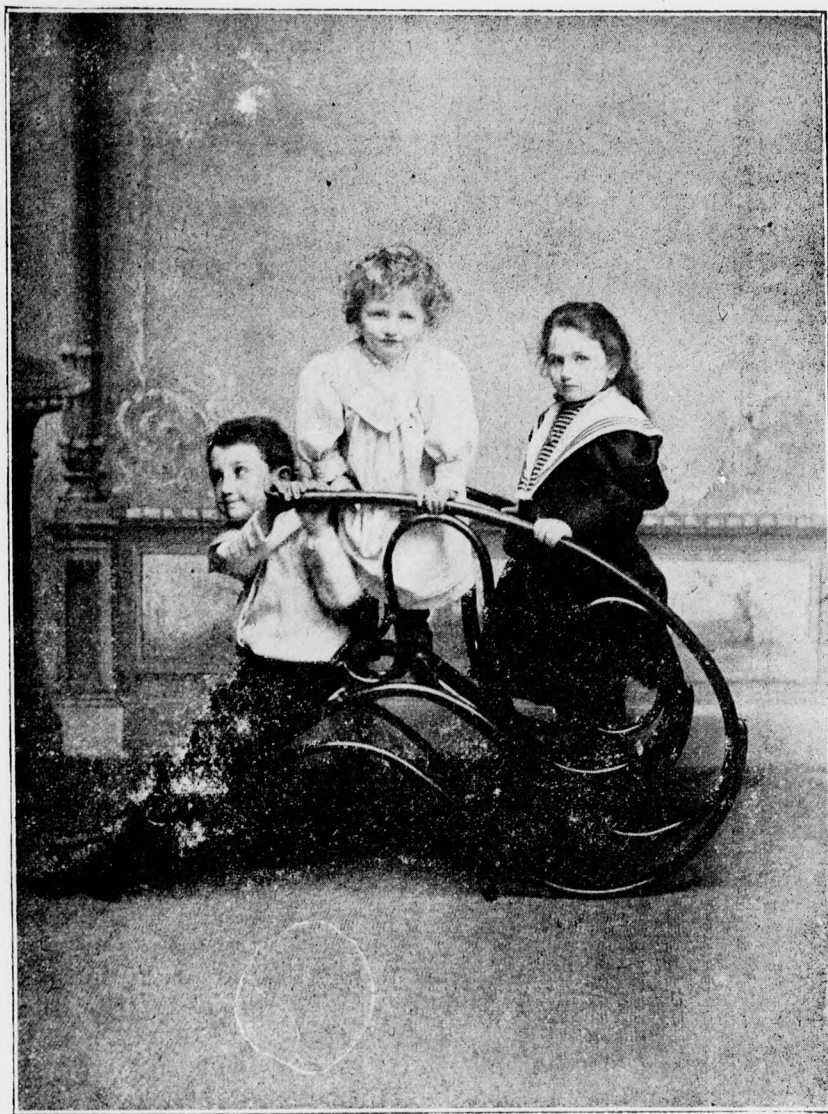
elhiszem, mert egy életigazság van benne, a könnyelműség okozója minden bajnak.

Az öreg Nagy András igazi zsiros parasztnak nevelte a fiát és ime lett belőle aranyparaszt.

Igen aranyparaszt, mert az ifju, vagyis kiscsizmás Nagy András ígérését előbb be lehetne váltani csengő aranyakra, mint valami dupla ipszilonnal büszkélkedő nagy hazánkfiaét, ha egy nagy bökkenő nem volna a dologban; az tudniillik, hogy a mi aranyparasztunk sohasem ígér semmit, még ha a sarokba szorítják is kéréssel, mint a kigyó, úgy csuszik ki azok elől és ha ad is választ, az minden, csak ígérlet nem.

Büszkék is vagyunk rá mi, mert olyan nem egyhamar található a környéken, talán az egész Túladunán sincs kettő. A sárreften volna ugyan még egy, de az már fél ur, az nem lehet aranyparaszt.

Hires fősvény ember, fősvény eszén csak egy ember tudot

— Az elválhatatlanok. —

tuljárni és az az ő tulajdon veje volt, édes leányának, az első szülött leányának az ura. Nagy sérelem volt az az öreg, fáj is a szive még ma is, nem azért, hogy a tulajdon veje fogott ki rajta; ah ördögöt, az a tiz darab ezres, melyet a veje pör útján hajtott be rajta, az fáj Nagy Andrásnak és még az fogja a sirba is vinni. Ezt mondja ugyanis mindenkinek, akivel csak összejön egy kis falusi tere-ferére.

(Vége következik.)

A jó sziv áldozata.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

Irta: *Darab Lajos.*

Negyző ur! nálam van egy ilyesféle czifra czédula, egy házalótól vettem, erővel rám beszélt, hogy csak vegyem meg, az mindenkor pénz, mert vele sok pénzt lehet nyerni, s ő pedig, miután egy kis utiköltségre igen nagy szüksége volna — a fele árért odaadja; — elhozzam-e?

— Hozd el öcsém!

Sándor azonnal letette evőeszközét, fölkel és lóhalállal sietett a czifra czéduláért...

Elhozta.

Csaknem hátradőltem!

A keresett sorsjegy volt a jelzett számokkal: 52—127.

— No, öcsém, urrá tett az Isten!

Sándor e nyilatkozatomra egy szót sem tudott szólni, ugy remegett kezében a czifra czédula, mint a rezgő nyárfa szélsodort levele

— Elmegyünk holnap Budapestre, jó lesz-e öcsém? felvegyük a pénzt!

Sándor nem volt képes feleletet adni.

De ugy lett, a mint én mondtam.

Még azon éjjel hajóra ültem vele, s másnap felvettük a szép 500,000 forintot a leszámítolás hijján ezresekben, százasokban.

Sándor annyira át volt hatva, hogy bizony ugyse! nem tudta volna a pénzt megolvasni, bár okos legény volt, de akár felét is ott hagyta volna örömében!

A fővárosban semmit sem időztünk, nehogy valami zsebtolvaj elcsenje tőlünk, azonnal utnak indultunk, s még aznap estére haza is értünk.

Negyednapra Csécsi uraság 3000 holdas birtokának elárverezésére hívta föl a községi dob pergése a lakosság figyelmét. En és Sándor voltunk legelsők az árverés helyén. Földesurak, gazdag parasztok, sőt a helybeli vendéglős: az arany Eliás, mind ácsinkóztak a szép birtokra, vagy annak egy részére. Ugyancsak ígérgettek erősen, s már alig, hogy a legtöbbet ígérő Ürményi uraságon nem maradt a vételár, mikor Sándor biztatásomra elkiáltotta: 270,000 frt!

Tátva maradt a sokaság szeme, szája e hallatlan merészségen; rája hagyták... sokan nevettek...

De a mint Sándor lefizette a 270,000 forintot, vége lett a nevetésnek.

Sándor földesurrá lett!

Nem feledkezett meg rólam sem, nekem is adott 500 forintot fáradozásomért.

Ósi lakhelyét lebontatta, a szomszéd telkeket jó pénzen mind hozzá vette, s a kis viskó helyére építtette azt a szép kastélyt, mely jelenleg falunkat disziti, s mely jelenben a Zágonyiék diszes kastélya!

— Hát miként kerültek azok kezére?

— Elmondom, de tessék előbb a kanesót felvenni!

Ittak és Jádi bácsi így folytatta tovább beszédét: Sándornak nőszülni való szándéka nem volt. Ő abban lelte legnagyobb gyönyörűségét, ha valakivel jót tehetett. Összeszedette a falu és a szomszéd helységek árváit, ott nevelte őket saját házában. Udvara tele volt árva gyermekkel.

Egyik hétfői napon is, midőn fölkerestem: ott becégette az apró árva nemzedéket lakása erkélyén. Ha koldus ment hozzá, örökké áldotta nemes szivét.

A szép templom, a csinos iskola, mind az ő jószívűségének tanuja.

Tett mindent és mindenkiért.

Es épen e határtalan jószívűsége volt tönkretetője. El jószívűségéért el is tartaná a község szívesen, de az istenadta! egy perczig sem marad egy helyen, mindig jön-megy és bujdosik, mint Kain a pusztában; olyan, mint a bolygó csillag: állandó helye sehol sincs!

Egy napon egy rongyos, foszlányokba öltözött 14 vagy 15 év körül lévő koldusleány nyitott be hozzá.

— Árvalány vagyok, se apám, se anyám, szolgálatot keresek, már egy hét óta járom a világot fázva, éhezve, sehohse fogadtak be, kegyes, jóltevő kezeit csókolom, ha — és a többit lehulló gyöngykönyei fejtették ki, sirt keservesen, mint a tavaszi záporosó.

Sándor megértette a keserves könyeket, megésett a szive ez elhagyott fiatal teremtesen, befogadta az árvák mellé dadának.

Az idő ment, a leány nőtt!...

Egyszer csak a falu nyelvén szájról-szájra járt: „Darvasi Sándor a jövő vasárnap megesküszik: elveszi a koldusleányt!”

Ugy is lett.

Szép csinos menyecske lett a leányból, csak hogy a minő koldus volt leány korában, ép oly büszke, gögös lett asszony korában. Darvasi mindenben kereste a szép menyecske kedvét, s az volt a baj, hogy nagyon elkényeztette, minek az lett a vége, hogy Sándor kezéből kivette a kormányzás gyeplőjét is!

Nem lehetett többé árvákat látni az udvaron, sőt a koldus is félve kerülte a kastélyt.

Paraszt ember nem mehetett többé a fényes termekbe, ha valami dologban járt is ott, a tornáczon volt a helye! Földbirtokosok, nagyságos urak és főbb hivatalnokok kezdtek Darvasiékhoz járni.

Ment az urizálás nagyban, ámbár Sándor, minthogy ilyenekhez nem volt szokva, nem igen vett benne részt. Nem egyszer történt meg, hogy míg neje fényes traktákat adott a rangos vendégeknek, ő künn ázott-fázott az uradalomban, s ha a szükség ugy hozta, dolgozott béresekkal együtt.

— Dehát tudott azokkal a rangos vendégekkel urasan bánni az a koldusleányból lett uraságné? — szól közbe Sárosi.

— Ugy ám! az istenadta! bárhol tanulta is, de értette az intelligenzia nyelvét, s hozzá még szép is volt, a környékbéli urak őt tartották a szépség megtestesült képének. Meglehet, Sándort is ez ígérte meg, nem pedig a hulló köny, midőn kastélyába fogadta. Füleimmel hallottam, midőn a főszolgabírónk, a ki pedig nagyon válogatós a hölgyekben — egész nyiltan megdicsérte Sándor nap estéjén, midőn őt fölköszöntötte; beszéde odalyukadt ki, hogy a háziasszony szépsége a tündérékével azonos.

— Talán nőtlen volt a főszolgabíró ur? — jegyzé meg Sárosi.

— Igen. Szép, fiatal, deli természetű, édes beszédű, barna legény! Ő beszélgetett azon estélyen is a legtöbbet Darvasinéval; sokszor oly vig kaczagásra lobbantották egymást tánczközben a zene hangjainál, hogy én kezdtem valamit gondolni.

És gondolatomban nem csalódtam!

* * *

Ugy két hét múlva a leirt eset után, egyik reggelen kopogtat valaki ajtómon.

— Tessék!

Darvasi lépett be hozzám.

— Isten hozta Darvasi ur, tessék helyet foglalni! — ekkor már tituláztam a régi „öcsém“ szó helyett és azóta is csak „magának“-nak hívom.

Leült. Szerfölött keveset beszélt. Ugy látszott, valami dolgon törte a fejét — végre ki is mondta:

— Nem tudna-e valami jó vevőt birtokomra, eladnám.

En ránéztem és kérdezém:

— Miért akarja eladni szép birtokát?

— Nem tetszik ez a falusi élet a nőmnek, felmegyünk Budapestre lakni, házat veszünk és ott élünk tőkepénzemből; a főszolgabíró, ki nagyon jó emberem, már ki is eszközölt számomra egy hivatalbeli állást 800 forint évi fizetéssel, nem kell a gazdasággal vesződnöm, csak egy kicsit irogatok — és urasan megélünk, minden gond nélkül.

— Csakugyan lesz 800 forintos hivatala?

— Igen, itt a Nánai főszolgabíró ur levele, tessék elolvasni!

Atvettem a levelet és csakugyan benne volt a biztosra ígért hivatal.

— Szép, szép! — jegyzém meg — akit egyszer egyik szerenese kerget, a másik is oda siet

— Igen, tudok egy jó vevőt — és megneveztem.

— Járna közben birtokom eladásánál, nem kívánom ingyen.

— Szívesen.

És közbejártam. Zágonyi ur lett a vevő 300,000 forintért — és azóta övé a Darvasi által épített diszes kastély a hozzá tartozó összes földekkel együtt.

— Hát már megjött Budapestről ez a szegény Darvasi?

— Dehogy jött meg, oda se volt szegény ördög!

— Hát mi lett vele?

— Neje elküldte őt egy napon Vázsonyra...

— És?

— És még odajárt, a szép menyecske a három százezer forinttal, meg a főszolgabíróval megszökött.

— Teringette! — csapta össze két kezét Sárosi s tovább kérdé:

— S a törvény mit szólt hozzá?

— Bizony semmit! mert az összes birtokot a főszolgabíró közbejárására szegény Darvasi mind a nejére telekkönyveztette. Nagyon jószívű ember volt szegény Sándor, fünek-fának kezese lett: ez volt az ok, melynek alapján a főszolgabíró ur rávette őt, hogy biztosabb a birtok, ha a neje nevében áll a telekkönyvben.

— Hát abból az 500,000 forintnyi összegből már nem volt készpénze Darvasinak?

— Egy krajczár sem, — csak a vett birtok! Elkelt jótékony ezélokra, ide-oda!...

— Ej, ej, de gonosz lélek volt a kolduslányból lett uraságné!

— Igen ám, de nem volt az kolduslány! csak a törvényen tudódott ki, hogy ő azon fővárosi hivatalnoknak unokahuga, a ki nekünk az 500,000 forintot kifizette. A rongyos ruha és hulló köny

csak eszköz volt arra, hogy miképpen lehessen Darvasi házához szegődni — és a sok pénzt elkasszálni.

És a terv sikerült; a tőke visszakerült, habár nem egészben, de e hiányt eléggé pótolja a főszolgabíró ur, e szép kamat, ki Bécsben 1200 forintos hivatalban él és boldogan tölti idejét a szép Darvasiné oldala mellett.

A főszolgabíró urnak lett hivatal, de a szegény Sándoré csak a papíron maradt. Darvasiné maig is nagy uri hölgy szerepét adja Bécsben, míg Darvasi földön futkosó, esztét-vesztett szegény ördög, szegényebb, mint valaha volt!

* * *

E történet után a társaság széteszlott, csak Jádi bácsi és Sárosi maradtak még ülve a pinceasztal mellett. Sárosi pipára gyújtott s hosszú pipaszárából bodor füstkarikákat eregetve, el-elgondolkozott e furcsa eseten; fejét hajtogatva jegyezte meg: Ilyen a sors, ilyen az élet!

Émléksorok.

A lány szíve hegyi csermely

Nefelettsel;

Fölzavarja egy kis madár,

Ha benne jár.

Am, hogyha benne lángragyúl,

És zárgva dül

A szenvedély fergetege:

Piczi medre

Nem tudja visszatartani;

Árad, dagad,

S mindent, mi szent, az örvénylő

Mélybe ragad!

D.

GONDOLATOK.

Ha egy szegény könyörül meg egy nyomorulton, az jobban segít rajta, mint egy dussgazdag!

*

Minél elérhetetlenebb valami, annál jobban vágyódunk utána.

*

Elérhetetlen vágyak nélkül teher az élet; azért unják meg oly hamar azok, kiknek minden vágyuk teljesül.

*

Aki az Isten létét tagadja, az állattá aljasítja le magát

*

Miért nem feledhetjük a szívünket ért nagy csalódásokat? Mert el akarjuk feledni!

*

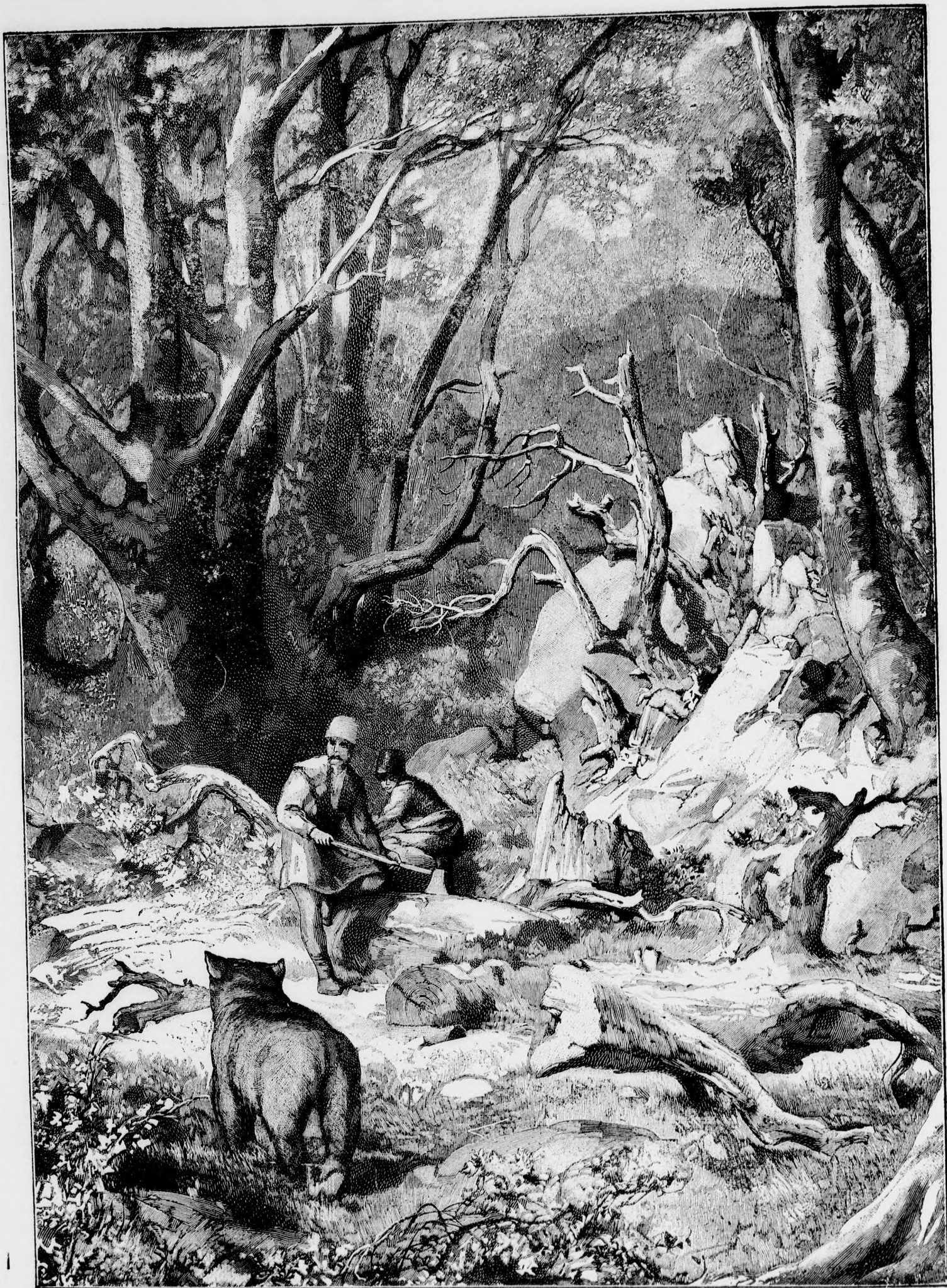
Nagy dolgokról könnyebben mondunk le, mint apró szokásainkról! Egy dohányos férfi pl. készséggel feláldozza életét azért, kinek a kedvéért a dohányzásról le nem mondana.

*

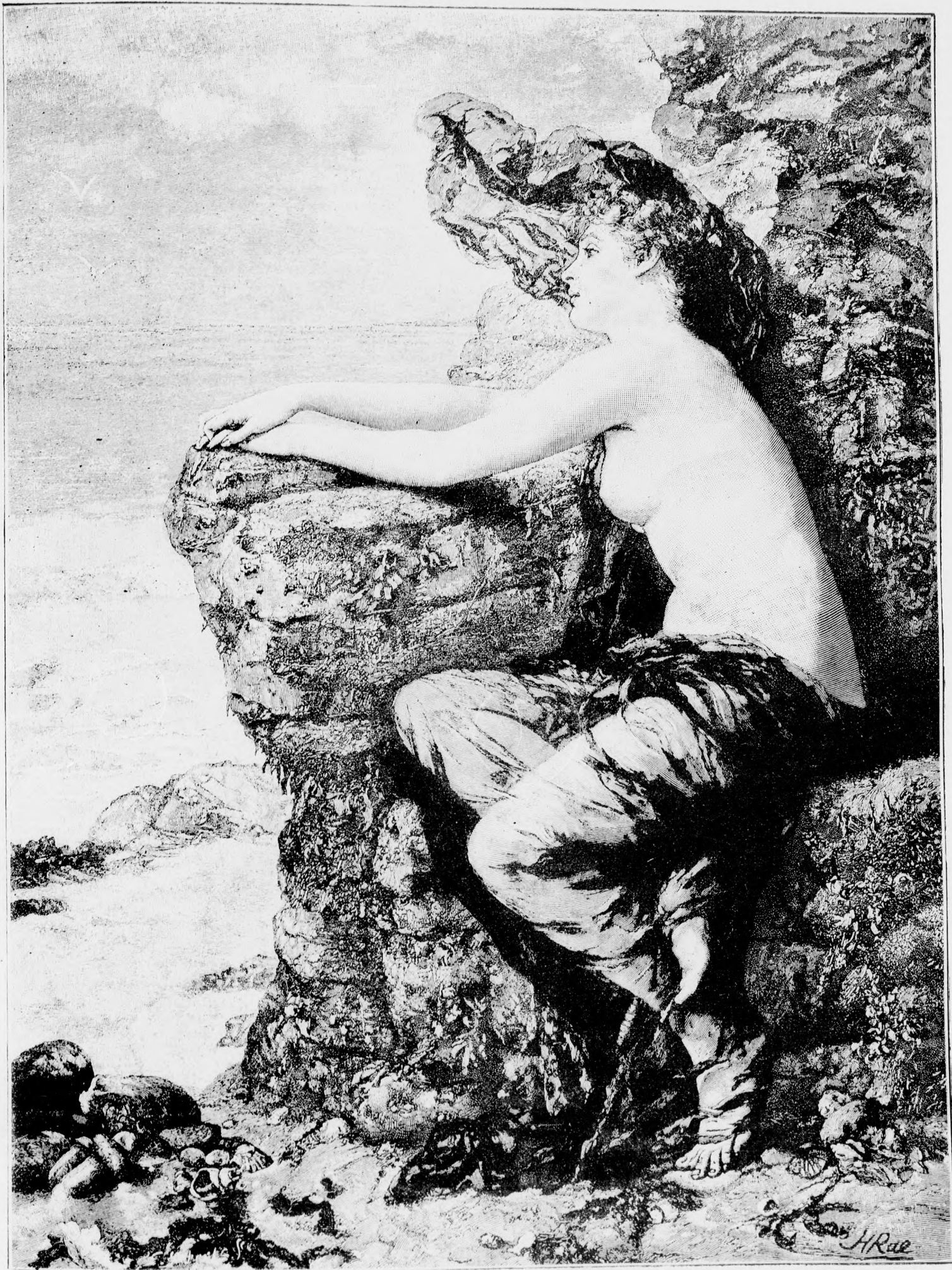
A legfölsőlegesebb dolgot a szerelmes akkor teszi, ha szerelmére megesküszik: a ki eskü nélkül el nem hiszi — nem hisz az eskünek sem!

A.

— † — VESZEDELMEZ TALÁLKOZÁS. — † —

ARIADNE.

—*— *És a kis kert...* —*—

*Ez a kis kert, a mi kertünk,
Utcaszínre terjedő,
A négy sarkán négy puszpángfa,
Télen-nyáron zöldelő.*

*Közepén egy rózsabokor,
Ha kinyitja bimbaját:
Száz meg száz viruló arczzal
Mosolyog a rácsón át.*

*Kedves nekem ez a kis kert,
Pedig még csak itt-amott
Ötöztetett a természet
Diszbe egy-egy alakot.*

*Hátha majd a nap csókjára
Kinyíl benne minden virág,
Akkor lesz ám még e kertben,
Még csak akkor szép világ...*

*Boldog perczek, órák, napok,
Évek és évtizedek
Örömei! az égi részt
Itt éltem belöletek.*

*Ide jövök minden reggel,
Mielőtt elkezdeném
Hordozni a napnak terhét
Künn, a munka mezején,*

*Az illatos hegyen, völgyön,
Hol a kapa, kasza peng,
S a munkától kérges kezek
Keresik a kenyeret.*

*S ha lankadnak már a karok,
És az alkony árnya nő:
Várva-vár a kert virági
Között, édes pihenő.*

*„Isten hozott!” két kar ölel,
Két szem a szemembe néz,
Majd homlokom meleg gyöngyét
Letörli a drága kéz.*

*S ha végül a percz öröme
Egy szerető csókba fül,
S a terített asztal mellett
Éhünk, szomjunk csillapúl:*

*Leülünk a kert padjára,
S várjuk, míg a lombon át
Az esthajnal szép csillaga
Ránk ereszti sugarát.*

*És a kart a karba öltve,
Mint esténként rendezen,
A csalogány dala mellett
Elmélázunk csendesen.*

*Ülünk némán, öntudatlan
Egymás mellett idelent,
Míg lelkeink a magasban
Mérik a nagy végtelent.*

*Szárnyaikon a végcéllhoz
Próbálgatják az utat,
Egyszer majd csak fenmaradnak,
Mi meg szépen itt alatt.*

*Vajha! Így ni! Oh, de még se,
Fő nekünk még itt alatt,
Míg kertünkben virág nyílik,
És szívünkben dal fakad.*

*Czélhoz jutni, a mely végső,
Habár a mennybe vezet:
Azon szívnék sohse késő —
Azon szívnék, mely szeret!*

Ács Ferencz.

—*— **JUCZI.** —*—

(Humoreszk.)

Irta: H.-Mindszenyhy Veronika.

Bocsánatot kérek, ha önök nem tudják, hogy ki az a Juczi és mégis irok felőle önöknek tárczát.

De mielőtt ezt tenném, jónak látom, hogy bemutatnom őt, felsorolva nagyon természetesen a lehető legnagyobb pontossággal genealógiai leszármazását; családfáját a legpontosabb kiszámítással állítván össze.

Juczi, vagy mint általában nevezik: Juczika, egy tetőtől-talpig becsületes kis négylábu állat, mely a tigrisek fajtájával lesz rokonságba hozva, azaz: czicza.

Isten ments, hogy a kis Juczikának olyan vérengző szerepet imputáljanak, mint egy tigrisnek.

Igen nevelt és finom modoru állat ő, kinek még őse sem tartozott a vadevők közé.

Tehát Juczika született anno 1893. november 14-én, éjjeli 10 óra 20 percz és 12 másodperczkor. Künn a szél hatalmas triolákat zengedezett, amint belekapaszkodott a kopár fákba és magas háztetőkbe.

Az ég koromsötét felhőkkel volt borítva, az utcázák néptelenek, üresek, a gázlángok pislákoló fénye örült kánkán-tánczot járt a sivitó szélben.

Kata, az álomszuszék cseléd, e nagy esemény bekövetkezte fölötti örömében vagy meglepetésében — ez még a mai napig kiderítetlen maradt — nem tudni, de a teácsészét teástól, csészéstől együtt a kis Ferkóra ejtette, ki ennek következtében, jobban mondva: a leforrázás következtében, harmadnapra Majmuna tündér kalauzolása mellett a hetedik mennyországba költözött, hol atyját, anyját, szóval egész nemzetségét egész biztosan feltalálta, kik, vagy hogy a helyes magyar nyelvtől el ne térjek, — melyek az állatkert majom-ketreczéből elköltözve már régen őseiknél ropogtatják a diókat és majszolják az almákat, ha ugyan a Majmuna tündér-birodalmában ilyen földi nyalánkság létezik.

E gyászos balesetet Kata azon klasszikus mondással örökitette meg, nem is gondolva a jó párolgó theára, melytől illeténformán elestünk:

— Ugy kell a majmának, minek lábatlankodik mindig az ember lába alatt. Igaz is, mindig holmi állatba csetlik-botlik az ember, akár csak az állatkertben volna. Nem elég, hogy annyi már itt az állat, hogy majd felfalják az embert, ehon jön megint egy tuczat macska a világra. Bezzeg, ha én egyszer megunom őket, egytől-egyig kipusztítom mind valamennyit.

Midőn már Kata háborgó lelkének illetén való kitörése lecsendesült, Ferkó prüprüprü-gése éles nyávogássá, majd vad ugrándozássá változott, míg végre az éles fájdalomtól elalélva terült el a földön, mi meg utánanéztünk az új világ-eseménynek.

Oda mentünk csoportosan a Manczihoz, — kérem ez volt a Juczi édesanyja — és hosszas simogatások után rábirtuk venni, hogy az új világ-polgárt mutassa meg nekünk.

Végre engedett. Megtekinthettük a kis Juczikát; kérem, ne tessenek zavarba jönni, akkor még nem tudtuk, hogy Juczika névre fog hallgatni a mi kis kedvencünk.

Mondhatom, hogy Juczika minden várakozásunkon felül meglepett.

Kis piczinyke piros orrát felütve, vaksi szemével arra felé látszott bámulni, merre mi álltunk, kis hegyes karmaival élesen belekapaszkodott kezünkbe s ezenközben éles nyaú-nyaú hangokat hallatott, mik kétségtelenné látszottak tenni, hogy Juczika azon állatok fajtájához tartozik, melyek dorombolással töltik ki szabad idejüket, picziny fejecskéje, mint valami kis dió gömbölyödött szabályos kis nyakán, teste feketesárga foltokkal telve (a kis osztrák honpolgár) arányos termetet mutattak.

Mikor már így elejétől fogva végig néztük, megsimogattuk volna a kis jószágot, közbe-közbe dicsérő vagy becézgető hangokat hallatva, visszaadtuk sováran epedő anyjának, ki mindjárt keble alá rejté magzatát, hova jutni az igaz Juczika is igyekezett, mikor nagy hirtelen felkiált a kis Muki:

— Igaz is, hát mi is lesz a tis csicsa neve.

Összenéztünk.

A gyermeknek igaza van.

Muki kétségtelenül zseniális gyerek, ezt már régen tudtuk, de hogy annyi zsenialitás lakjék benne, ezt még sem hittük volna.

— Mi is lesz hát a „csicsa” neve? — ilyen kérdő pillantást váltottunk valamennyien, mert hát kétségtelen, hogy ez igen fontos momentum az ember — pardon! a „csicsa” életében.

E nélkül a világtörténelem sem volna teljes.

Milyen furcsa is lenne az, ha csak egész egyszerűen úgy hívnák, hogy ciczi. Ott abban a köztársaságban, ahol még a velünk telelő legyeknek is megvan a saját nevük.

Például tudjuk azt, hogy Lili mindig a lámpa körül röpdös. Berezi, ez a szemtelen fráter mindig a Gazsi orra körül hadonáz szárnyaival.

Gazsi már megfogadta mindenre, a mi szent, hogyha egyszer Berezi a kezébe kerül, akkor — akkor úgy szerte morzsolja, mint egy morzsát; Kuki, ez a gyáva sehonnai, a ki mindig félve közeledik a tányér peremére; hát még mit szóljunk Sanyira, erre a sunyi pókra, a ki — pardon! — már három esztendeje székel Kata szivességéből a szoba jobb sarkában: ez valóságos pók-despota. Lili, Berezi, Kuki összeesküdtek ugyan már ellene, de mindig lőtávolságban igyekeznek tőle maradni; nem szeretik, hogy nyolcz szemével olyannyira szemmel tartja repülésüket, mozgásukat.

Ott van aztán Miska, a lábatlankodó szajkó; Samu, Zébulon, Enofriás, Eszter, Rákhel, Piroška, Manczi — Juczika, nagy, szép- és dédszülei; Nero, a ház büszkesége, éke és zsarnoka; Fityfirity, a kis pintyőke; Zajos, a kis kanári; Hunczut, a varju; Torkos, a kis nyul; Ragyás, az örökké fecsegő Mátyás; Pipiske, a szabadon futkározó tyúk és valamennyiök réme, mert ez abbeli tudatában, hogy Ferike kedvence, olyan csapkodást, csipkedést visz véghez csőrével, hogy ember-állat saját helyére menekül előle.

Hát ilyen körülmények között bizony igen fontos dolog, hogy a „csicsát“ mikép is fogjuk nevezni.

Muki interpellációja tehát olyan természetű volt, mely a rögtöni intézkedést tette szükségessé s ezért a ház apraja-nagyja nyomban leült a nagy kerek asztalhoz, hol már Muki és Feri erősen harczolt Morpheus nevezetű ural; ki e két zsarnokot, úgy látszik, hatalmába akarta keríteni, mi többékevésbé sikerült is neki, de midőn a két potentát a csészék csilingetését meghallotta, mely az aluszékony Kata keze alatt történt, ki az ujjonnan forralt teával tette elviselhetővé azt a nagy izgatottságot, melyet a mai esti események keltettek s melynek behatása alatt az egész háznép állt — rögtön felüté fejét s mint ki tekintélyének biztos tudatában van, a szük torkának megengedhető terjedelmével — e szókat hallatá:

— Távét netem isz!

A papa persze, ki e zsarnok szeszélyét tovább nem tűrhette, el nem téveszthető jellel kezével olyan mozdulatot tett, mely egész nyiltan volt megmondandó a kis basibozuknak, hogy:

— Te, ha most rögtön el nem hallgatsz és le nem fekszel, akkor rögtön végigverlek a pipaszárral, de úgy — — hogy no!

De Muki, ki az efféle fenyegetésekhez már nagyon is hozzászokott, fel sem vevő mozdulatot tőn és stentori — már tőle telhető stentori hangon — szólt:

— Távét!

Ez aztán egészen kihozá apát a sodrából és Muki ur érzékeny testrésze érintkezésbe jött apa pipaszárával, mely oly hangokat esalt ki Muki urból, mely minden kétséget kizárólag bizonyítá, hogy Muki ur hangja valamikor a primentort fogja betölteni, valamely dalárdánál.

Mikor ilyen módon Muki, ki alávaló és kvalifikálhatatlan módon a névmegállapító ülést zavaró közbeszólása miatt karhatalommal eltávolított, Kata hatalmas karja által az ülés terméből a szomszédos termék egyikébe, méla csönd állott be s csak a teácsészék kanalainak esörömpölése, s apa pipájának szortyogása hallatszott; Ferike, ki ez-

alatt a néma szemlélő szerepét vette át, meg gondolatlanul elszólja magát:

— Nyanya — — — nyanya! — mi nála azt jelenti, hogy megunta a társaságot s oda vágyik, hol az ő Pipiskéje honol, azaz: a bölesőbe.

Ferike e kívánalma is a lehető leggyorsabb tempóban teljesített a nyanya által s így az ülést zavaró krakélerek valamennyien eltávolítottván, Kata, ki sokszor megengedé magának azt, hogy a nyilvános üléseken szónoklatával ő is részt vegyen, azt indítványozta, hogy a cicza neve legyen: Roszkor jött.

De már e megbélyegző névre általános moraj támadt; hogyan: olyan szép, kedves állatot, mint aminő az az aranyos kis cicza, ilyen „rendellenes“ névre kereszteltetni. Pfuj! Ez is csak olyan roszelekkü teremtésből jöhet, mint Kata.

Midőn ilyenformán Kata indítványa elvetetett és határozottan rendre utasított, s elhagyta a tárgyalási termet, hol a szónokok és rendezavarók eltávolítása folytán néma csend állott be, ki-ki egymásra bámult, hogy ki is kezdje hát el a vitát.

A néma csendet senki sem akarja megtörni, valószínűleg azon egyszerű okból, mert elfogadható indítvánnyal nem léphettek elő, míg végre hosszas kínos csend után, hirtelen nagy robajjal feltáru az ajtó s mindegyikünk általános csodálkozására Muki rohan be, erősen feldult ábrázattal kiabálva:

— Papusz! Mamusz! Katusz!

Nem tudtuk, hogy mi lelte, s azért rögtön meginterjuvultuk mostani érthetetlen állapotát illetőleg.

— Mi lelt Mókus? — szólt az apa szelid hangon.

— Jaj, a Jucsi, a Jucsi, az megkarmolt!

A Juczi! Egymásra néztünk. Micsoda Jucziról szól ez a nebuló, hiszen Juczi nevü se ember, se állat nem él e békés köztársaságban.

— Hát mondjad csak kis fiam, melyik Juczi karmolt meg téged?

Muki, mintha nem értette volna teljesen a kérdést, nagy szemeket meresztve felelé:

— Melyit Jucsi, hát a tis csicsa!

Most már mirajtuk volt a bámulás oka; — az apa nagyot nyelt s csak ennyit mondott:

— Mondtam, anyuk, hogy ez a gyerek valóságos zseni! Itt van ni, most már másfél órája gondolkozunk, vitatkozunk azon, hogy mi is legyen a neve annak az új kenyérpusztító tigrisnek és nem tudunk megállapodásra jutni és ime Mukinak kell megadni rá a feleletet!

Hát így lett kérem a Jucziból Juczi.

LUCIA ESKÜVŐJE.

A kérdés ez volt: menjek-e Lucia esküvőjére, vagy ne? Már vagy századszor kérdezgetem ezt magamtól és most ujra kérdek itt, az utca közepén.

Egyrészt kellemetlen volt reám nézve, hogy a Lucia és Visconti esküvőjén jelen legyek, mert Viscontit gyűlöltem és utáltam, másrészt meg úgy gondoltam, hogy ha nem megyek el, Lucia még azt találja hinni, hogy féltékeny vagyok. Én és féltékeny! Nem, ez ostobaság! Tehát... megyek.

De a templom bizonyára telve lesz emberekkel, aztán meg a ceremónia, Lucianak gratulálni és neki is — nem, soha! Tehát... nem megyek.

Kellemetlen állapot! Leolvasom a gombjaimról... Pfuj, ez triviális szokás. Egyszer igen — egyszer nem, a szerint, ahogy kezdem. Tehát... Kihuztam az órámat. Most már, ha kocsiba ülnek is, lekésném a ceremóniáról,

tehát egészen nyugodtan mehetek a kávéházba. Egy kicsit lapozgatók majd az újságokban és aztán megyek Ricordiékhoz, hogy a fiatal asszonyt üdvözöljem. Igen... üdvözöljem. Hisz szerencsekivánataimba majd egy kis gúnyt is vegyithetek. És Viscontit... hát neki megszoríthatom majd a kezét, egész barátságosan, mintha például ezt mondanám: Gratulálok... gratulálok! (De szeretném a nyakadat kitekerni).

Tehát beléptem, azaz a kávéház bejárata felé tartottam, amikor egy igen előkelően öltözött és simára borotvált arcú fiatal ember előttem elhaladt. Ezt a fiatal embert láttam valahol. Gondolkozni kezdtem. Ugy látszik, hogy ő is gondolkozott. Egy pillanatra megállott; ingadozott, hogy megszólítsam-e, vagy sem?

— Ki lehet ez? — kérdeztem magamban és keresgéltni kezdtem ismerőseim hosszú sorai között. De persze hiába! Milyen rossz is az, hogy ilyen gyöngé emlékezőtehetségem van.

Öt perc múlva ott olvastam a kávéház egyik asztala mellett állva.

Ekkor valaki lapkeresésközben könyökével meglökött.

— Oh pardon uram! — szólt ő.

Felillantottam és kit láttam? Ugyanaz a fiatal ember volt.

— Ön az?

Nevetve intettem fejemmel.

— Igen, csakugyan én vagyok.

— Mit keres most ön itt? — kérdi. — Biztosra vettem, hogy ön a Ricordi kisasszony esküvőjén van.

— Igen, el is akartam menni. Sőt el is fogok menni. Csak a templomi ceremóniát akartam elkerülni.

— Akárcsak én, — válaszolt az ismeretlen. — Tehát, ha úgy tetszik, együtt mehetünk, nemde?

— Minden bizonnyal — mondtam és nagyon örültem, hogy társaságom lesz.

— Ez is csak afféle érdekházasság — mondá. — Nem értem, hogy mehet valaki egy Viscontihoz... Parancsol cigarettát?

Ezüst cigaretta-tárczát nyújtott felém, melyen A. C. monogram volt.

A. C. ... A. C. ...

Életem összes A. C.-jén végigfutottam, de egy ismerősre se találtam. Ki lehet ez a fiatal ember?

— Szólgálhatok talán tüzzel is?

— Ezüst gyufatartóján F. M. monogram volt. Egész tisztán láttam: F. M.

Igazán különös, A. C. és F. M. Sokért nemadtam volna, ha zsebkendőjét is huzza. Vajjon azon milyen monogram van?

F. M. ... A. C. ...? Az ördög vigyen el engemet, ha tudtam, hogy ki ez az ember, a kit olyan jól ismertem.

— Persze, hogy itt szó sem lehet szerelemről — folytattam az előbbi témát. — Egy Visconti! De nagy feltűnést kelt a házasság. Egész Nápoly jelen lesz. Azt mondják, hogy mesés ajándékokat kaptak... De önt már régen nem láttam... Ön még mindig...

— Igen, még mindig ugyanaz — felelt nevetve. — De fogadjunk, hogy ön nem is ismer már reám. Ez igazán nevetséges. De ember, ember, hol az ön emlékezete?!... Most már azért sem mondom meg, büntetésből, hogy ki vagyok... Csak találgasson, amíg rám talál — szólt és olyan jóízűen nevetett, hogy az ember már csak azért is meg tudta volna szeretni.

— Nos, vallja be, hogy halvány sejtelve sincs róla, ki vagyok.

— Be kell vallanom, hogy igaza van.

✻ Adj Isten! ✻

— Nagyszerű! nagyszerű! — nevetett újra.
— No, de most itt az ideje, hogy Ricordiékhoz siessünk. Talán utközben majd kitalálja, kivel megy?

De akármi legyenek, ha csak egy mákszemnyivel is jobban emlékeztem rá, hogy kicsoda. Ő pedig egész uton kötekedt velem.

— Nos? — kérde, mikor a lakodalmas házhoz értünk — még mindig nem?

— Ördög vigye! — nevettem — még mindig nem!

Beléptünk.

Lucia, a ki ezalatt Visconti Lucia és milliomosné lett, az örömtől és még jobban a gyémántoktól ragyogva állott ellőttünk, s fogadta a jelenlevők üdvözleteit, köztük az enyémet is. Ismeretlen barátom is üdvözölte, miközben szívélyesen szorongatta a kezét. Hopp! Megragadtam az alkalmat.

— Mondja kérem, Lucia, — pardon — nagyságos asszonyom, ki ez a fiatal ember?

— Az?... — Reá nézett. Még sohasem láttam. Valószínűleg az uramnak jóbarátja. Azután egy hölgyhöz fordult: Ah, Aliprandi kisasszony, kegyednek még köszönettel tartozom... — Engem pedig a faképnél hagyott.

Ismeretlenemmel a buffétben találkoztam újra. Kedélyesen ivott velem egy pohár pezsgőt.

— Nos, nézzük meg az ajándékokat. Legalább meglátjuk, hogy az enyém jól van-e elhelyezve.

— Ah! — kiáltottam, egy hirtelen jött eszmétől megragadva — mit ajándékozott ön?

— Csekélység az egész. Ezüst teakészlet.

— Majd utána nézünk — gondoltam magamban. Rajta kell lenni a névjegyének. Erről majd megtudom, kicsoda.

De ő, mintha elleste volna gondolatomat, így szólt:

— Ne örvendezzen előre, nincs rajta a névjegyem.

Beléptünk a terembe, a hol az ajándékok kiállítva voltak. Első tekintetem a teakészletre esett. Csak hogy legkevesebb husz darab volt ebből a fajtából. Még én is majd csak hogy nem ilyent akartam küldeni.

Az én barátom ezalatt az ajándékokat szemlélte.

— Látja ezt a remek gyémánt-fülbevalót? — kérde. — Hja, Sonzogno bankár teheti. Hát ezt a szép gyöngysort? Ki adhatta volna más, mint Rudininé? Ők tehetik, mi? — kérdezte, s nevetni kezdett.

— Ah, — szóltam én — mindez nem érdekel. — És tovább mentem.

Tíz perczel később, mikor ismét a buffét előtt állottam, hogy rossz hangulatomat egy kis pezsgővel elűzzem, valaki a vállamra

ütött. Ő volt az.

— Jöjjön, kérem, egy pillanatra! — szólt és különösen nézett rám.

Csodálkozva és kíváncsian követtem. Nagy ügyességgel keresztül boxirozott a tömegen. Egy kis szoba előtt megállottunk. Beléptünk... és ő becsukta az ajtót mögöttünk.

— Nos, — kérdeztem — mi legyen ez?

— Mi? Hát az, hogy önt felismertük! — kiáltott. — Ricordi tábornokot már értesítettem mindenről. Rögtön itt lesz és meg fog győződni az igazságról.

— Uram! — kiáltottam én, — megbolondult ön? Kinek tart engemet?

— Annak, a mi csakugyan: tolvajnak!

Ő kihuzta revolverét.

— Egy lépést se, mert lelövöm.

Ebben a perczen kopogtak.

— Lépjén be, — szólt ez az örült és kinyitotta az ajtót, mialatt folytonosan szemmel tartott.

— Nos? — kérdezé.

— Önnek igaza van! — szólt hűledezve a tábornok. — A gyöngyök és gyémánt fülbevalók elvesztek. De ki lehet a tolvaj?

— Ki? Ez az! — és rá mutatott.

— De uram! — kiáltottam és újból ráakartam rohanni.

— Ön csalódik — szólt neki a tábornok. — Moreno ur nem képes ilyesmire.

— Nem? — felelt ő. — Hát ehhez mit szól? — Mielőtt még észre vehettem volna, kifordította a kabátom zsebét és egy arany bros, egy ezüst kanál, meg egy karperecz hullott ki belőle.

— Moreno! — kiáltott a tábornok. Én pedig megkövülve állottam.

— Én most távozom, de két perc múlva az őrséggel itt leszek! — szólt amaz.

— Moreno! — kiáltott ismét a tábornok és mellém állt. — Ön tehetett ilyesmit?

Ekkor hirtelen, mintha pillanatnyi lethargiából ébredtem volna fel, egyszerre felkiáltottam:

— Fogjátok meg őt! Fogjátok meg! Már tudom, hogy kicsoda! — és utána akartam rohanni.

De a tábornok vasmarokkal megfogott és rosszul leplezett megvetéssel szólt:

— Hát ezt a fogást is ösmeri már?

— Uram! — kiálték, — ha vissza akarja szerezni gyémántjait, — fogassa el azt a gazembert!

— Kit? Giustini detektivet? — kérde a tábornok gúnyosan.

— Ördögöt detektiv! — kiáltottam. — Betörő. Most emlékezem már, hogy láttam. Én magam védelmeztem őt ex offo öt hónappal ezelőtt.

Ugy is volt. Az én „ismeretlen barátom“ városunk egyik legagyafurtabb gazembere volt. De amit ezen az esküvőn elkövetett, valóban legfurfangosabb csínyjei közé tartozik.

Nem gondolják önök?

Fordította: *Tauber Kornél.*

A SZENVEDÉLYEK RABJAI.

(Francia regény.)

[23]

Fordította: *Halmágyi Gyula.*

XI. Egy kicsikart beszélgetés.

Odon mester pontalnavuei nagy vendéglőjében ünnepély tartatott. A város hivatalnokai ünnepi lakomát rendeztek a körutazáson lévő helytartó tiszteletére. Ott ültek mindnyájan a gömbölyű asztalok körül; csak két hely volt üresen. Tavernelle, a községi tanácsosjelölt és Jalnosse báró helye, kinek nagybátyjával jönnie kellett. Végre Tavernelle megérkezett.

Első kérdése az volt, vajjon nem látták-e tunya unokaöcsését. Az ünnepély folyamán újból kinyilatkoztatá, hogy a jelöltségtől visszalép, mire Lebain ur tüstént megvesztegethetlen jellemét magasztalá. Maga helyett Fréderie jegyzőt, az egykori segédet ajánlá, mi miatt Lebain ur, ki már másodizben megbukott, ugyancsak hevesen fölboszankodott.

Mig a montbeli republikánus urak a legnagyobb kedélyességben dorbézoltak, a pontalnavuei kastélyban is ünnepi lakoma volt. A Jalnosseok termeiben nagy társaság volt együtt.

Gaetan komolyan beszélgetett Renével, ki vidám arcot fitogtatott s a vendégek különböző csoportjait vizsgálta.

— Mit csináltál oly sokáig oda künn? Lucien nagybátyánk dühös. Tanítványa nélkül kellett elmennie. Nem sok hiányzott és cserben hagyta volna az elnököt.

— Nem akartam a lakomára menni. Ellenemre vannak ez emberek. Untatnak.

— Vigyázz!

— Mire?

— Ők politikai elvtársaid —

— Mit bizonyít az? A császárság idejében alig akadt három republikánus. És ma mindannyian Cayenneről, állami fegyházakról, tizennyolez éves romlottságról beszélnek. — Nem csodálkoznám, ha az utóbbbit magukra értenék.

— Pompás! Gaetan! Pompás!

— Miért?

— Mert más lovat nyergelsz.

— Ugyan mi nem jut eszedbe.

Már hogy nyergelnék más lovat. — Csak idegessé tettek az utóbbi napok — — —

Madelaine a zongora mellett ülve, szórakozottan futtatá végig ujjait a billentyűkön. Solanac, a csinos ifju, ki nyilvánosan udvarolt Tavernelle kisasszonynak, kecsesen a zongora fölé hajolva, fordítá a hangjegylapokat, időnként a bámulat szavait nyilvánítva.

A leány azonban alig érintve a kissé erőltetett lelkesültség által, ragyogó tekintetével a hangjegytartó fölött messze elkóborolt.

Renét keresé és megpillantotta a két testvért. Ezek Solanacot merőn nézve, tovább társalogtak.

— Ez ember nem tetszik nekem! — szólt hirtelen Gaetan.

— Ugyan menj! Ma, ugy látszik, senkisé tetszik neked. Mi ért nem?

— Illetlennek találok, hogy mintegy szomorufüzként hajlik Madelaine fölé.

René összeresztte tekintetét fivérének pihenteté. — Gaetan vonásai bosszuságot s visszafojtott haragot árultak el.

Madelaine fölemelkedett. Mozdulatára egy ibolyacsokorka — mely ruháján megerősítve volt — leesett. A gróf tüstént lehajolt, de Gaetan megelőzte.

— Késő! — kiáltá fel. — Kié legyen a csokor, Madelaine?

Madelaine a virágot utánozhatlan vállvonítással vette át. René most kissé szomorú arczezal jött oda.

— Akarod? — kérdezé a leány, feléje nyujtva az ibolyacsokrot.

— Nézd csak Solanacot — szólt Gaetan fivéréhez. — Dühös s ez nekem jólesik!

← Ejnye! →

René komor maradt.

A vendégek lassan távoztak. Csak a legbizalmasabb ismerősök maradtak. Madelaine egy könyvek és képekkel terhelt asztalhoz ült s egy gyönyörű óriási térképet nyitott fel. Egyedül volt.

Gaetan közeledett hozzája s halk hangon szólt:

— Saigont keresed?

Madelaine hátravetvé fejét, s szemöldjeit összevoná, de nem válaszolt.

— Miért térsz ki mindig előlem, Madelaine? Négy napja, hogy nem beszélhettem veled. Félsz tőlem?

Gaetan szenvedélyesen tekintett a leányra. Ingerült lett, miután választ nem kapott. Madelaine azonban hófehér, kis ujjaeszkáival tovább lapozott a kézi könyvben, országokat és tengereket kóborolva be, mintha Gaetan nem is lett volna jelen.

Ajkainak szögletében egy apró fekete pontoska lebilincselé és oda vonzá Gaetan tekintetét. Lázasan lüktető halántékkal tekintett a leányra, azután idegesen egy széket tolt elő s leült.

Madelaine mozdulatlan maradt.

— Madelaine! — kezdé újból meleg férfias hangján — miért vagy oly más irányomban, mint ezelőtt? Hisz nem sértettelek meg!

Madelaine fölemelé fejét és szemeibe tekintett.

E fekete szemek bársonyként ragyogtak s most gyöngéden és mégis parancsolólag tekintettek. Gaetan ismerte hatásukat. Ezuttal azonban nem hatottak. A leány arcza mondhatatlan érdes kifejezést öltött

— Tiszteletlenül viseléd magad — mondá szárazon.

— De hisz nem volt semmi rossz szándékom! Az a csók bosszúságodnak oka — — —

— Kérlek, szót se többet erről — — Kössünk békét, ha úgy tetszik. Ne törődj velem, mint a mennyit én veled. Így a legjobb barátságban élhetünk.

— Mint idegenek!

— Egy idegen több tisztelettel lett volna irányomban, mint te.

És tovább tanulmányozá a térképet. Tulajdonképpen mégsem tanulmányozott semmit. E kényszerített párbeszéd fölízgatá. Azonfelül érezé, hogy a távolból René mindkettőjüket figyelemmel tartá. Azon tekintet oly égető volt. Szemrehányást sejtett abban, sőt talán haragot.

Oh, báresak, a helyett, hogy Gaetanra féltékenykednék, ide jönne és megszabadítaná fivérétlől! És ajkait megvetőleg összevonva, a kis, fekete pontot a szögletben csaknem egészen eltünteté.

Gaetan bátrabb lett.

Az asztalon álló lámpák fényében a leány eszményien tiszta vonásai élesen kitűntek. Sűrű barna haja fejdíszhez hasonlóan köríté homlokát, inkább sértett királynőnek tűnt fel, ki sokkal inkább nő volt, semhogy haragját visszatarthatta volna. E haj és e gyönyörű, hajlékony alak, melyet kábító illat vett körül, Gaetanra a legteljesebb mámorral hatottak.

— Tudod-e Madelaine, mire gondolok? A mint így magam előtt látlak, oly szépnek, oly büszkének, azt kell hinnem, hogy szerelmes vagy!

A fehér arcot e pillanatban a pir minden árnyalata befutá! Ijedten hátrált.

Titka! — — Ez ember tehát fölfedezé titkát!

— No lásd, hogy nem csalódtam! Már több nap óta bizonyos vagyok benne. Kutattam. Megfigyeltem mindenkit, aki ma este itt jelen volt. Azokat is, kik most is körülöttünk vannak még, — dühvel tanulmányoztam őket. Nem, a kiválasztott nincs közöttük.

Gaetan kiméletlen volt. Madelaine hallgatagsága önkénytelen válasz volt vallatására.

— Azután Barencourtra gondoltam. Még most is reá gondolok. És lásd, itt talállak a térkép előtt, azon helyet keresve, a hová elutazott. Nos, tehát halld, mit mondok. Nem akarom, hogy vele foglalkozzál! Megtiltom azt neked!

Madelaine felugrott. Kevésbé mult, hogy ki nem tört, de nem voltak egyedül. És azután Renét is fájdalmasan érintette volna. Eltávozott az asztaltól és fölindult arczezal, hullámzó kebellet visszavonult Bertha bárónő oldala mellé.

Egyenkint eltűntek az utolsó vendégek is: a mindig félénk D'Eymet Alain, a ki elpirult, midőn bucsuzott, a szellemes Laignette, ki még a küszöbön is elménczkedett, míg Marzailles-Chateas gróf, ki kart karba öltve Solanaccal ment, ennek a kosiba lépés előtt már tizedszer fejtegeté, hogy esaládja, a Marzailles-Chateau néven kívül még husz más czimet is jogosítva van viselni, a melyeket azonban fejből előszámolni nem képes.

René, ki nagyon ingerült volt, ismét fivéréhez csatlakozott. Szenvedett, arcza azonban a meghódlás kifejezését viselé.

— Gaetan — szólt hirtelen — gondoltál talán arra, hogy Madelainet nőddé tegyed?

— Nőmmé!?

E néhány, csipős hangon kiejtett szóra, mely hirtelen egy szent frigy gondolatát ébreszté — — Jalnosse báró összeborzadt.

Hogyan nem jutott még eszébe ezen esetlegeség? Es miért kellett e gondolatnak épen most jönnie, a midőn belátta, hogy üres szót, egy kísértetet foglal magában? Vagy azok közé tartozott, a kik mindenkorra fogadalomhoz kötik magukat? De hát mit is nyújthatna ő egy jegyesnek? Egy életet telve szeszély, esztelenségekkel, egy zajos, kicsapongó multtal?

Mert tudta, hogy esaládja szigoruan itél fölötte. Sohasem voltak titkai. Es nagyanyja, anyja oly gyakran megdorgálták viselete miatt! Valaminek azokból Madelaine füleihez is kell jutniok.

Arra, mit testvére most tudni akart, sohasem gondolt. Hazudnia kellett volna, ha igenelné és hazudni nem tudott.

— Nem, — mondá — sohasem gondoltam arra. Érted! Soha!

— Tehát nem szereted! — szólt René, kinek szemei lázban égtek.

Nyakába szeretett volna borulni fivérének, és vele mindent, féltékenységét, reményeit közölni. De ez istentagadó talán kinevetné. Nem volt bátorsága beszélni.

Gaetan nem tudta, mit gondoljon.

„Vajjon szeretem-e? Mit tud ő róla? Mit tudok én magam?”

Dühbe jött. Mindig e zajongószenvedély! Megesküdütt, hogy legyőzi azt és annál hevesebben lángolt.

Ha Barencourt jelen volna, arczul ütné. Bizonyos volt a felől, hogy őt szereté Madelaine.

De hát miért René kérdése? Mit törődött gondolataival e gyermek? Oh, nem más ez, mint az odaadó lelkek élesenlátó, nagy gyöngédsége. Ki tudja? René mélyebben látott talán szívébe, mint ő maga; talán sejtí — —

Mi? itt nincs mit sejtteni!

René maga az ártatlanság, a tisztaság, míg ő Gaetan minden rossznak magvát magában hordja. Eddigélé a rosszat visszanyomta. De most, ha az örülésig kergetik!

Midőn az öreg bárónő és Bertha Madelaine-vel visszavonulni akartak, Tavernelle lépett be.

— Puh! Ez szántólovaknak való munka volt! Már azt hívém, hogy sohasem fognak szabadon bocsátani. Fáradt vagyok. Hazatérés előtt azonban még „jó éjt” akartam önöknek kívánni.

— Lucien bácsi nem igen látszik lelkesülni — szólt René mosolyogva.

— No, szerettelek volna ott látni, te *kisasszony!* De igaz! Miért nem tartottad meg szavadat Gaetan? Miért maradtál idehaza?

— Gaetan kétségkívül azt hívé, hogy megsért bennünket, ha oly társaságba megy — jegyzé meg Bertha bárónő.

— Egy társaságba, melyet én is fölkeresek?!

— Talán csak nem veszi rossz néven — mondá most Gaetan — ha barátaimmal társalkodom.

— Barátaiddal! — kiált föl az öreg bárónő.

— S te merészeled őket így nevezni, azon forradalmárokat, azon vérszomjas dühöngőket, azon —

— Oh, oh, asszonyom — mondá Tavernelle nevetve — ne essék tulzásokba.

— De ha azok közé tartozom, nagymama.

— Fiam! — kiált föl Bertha. — Gondold meg, mit beszélsz.

Az est különböző eseményei és az, mi néhány nap óta Gaetan szívében forrott, idegeit tulingerelték.

— Eh, mama, mi oly különöset mondtam volna? Igen hát, velök tartok. Igen, sőt tovább megyek, mint azok. Olykor örült kedvem jön beleugrani az emberek harcába, elbuktatni a társadalmat. Mert, mint egy redves rom, nyomasztó reám nézve. El a széthullt maradékkal, mely tiszteletet akar kicsikarni!

— Gaetan! Gaetan!

— Eh, mit akar? Megvettem atyáim hitét. Lemondtam a hirnéről, hogy házukat feltartsam. Lássák, itt, ez az utolsó Jalnosse.

S ujjával Renére mutatott.

— Ereimben a Tavernellesek vére foly, a királygyilkosok vére, nemde bácsi? És most, miután nincs ledönteni való trón, le minden mással! Le az álarcczal, le a hazugsággal, a papokkal, a parasztokkal és nemesekkel! Csupa kedvtelésből megkísérlelem még a világot is fejére állítani — — —

— Igen, — folytatá tovább Gaetan, míg fivére és a nők leverten lehajták fejeiket és Tavernelle fejét csóválva gondolá, hogy tanítványa egy kicsit mégis messzire megy — igen, ily gondolatokat táplálok — — — ha unatkozom. Alapjában véve nevetek az általános lázadás fölött Szemeim előtt látványos színműként vonul el zenével, tűzijátékkal, lövésekkel, halálhörgésekkel, jajkiáltásokkal és összeroskadásokkal, mindennel, a mi az embert fölizgathatja és tudtomra adja, hogy él. És én nevetek a fölött, mert a függöny legördültével ismét a régi vagyok, keblem telve halotti ürességgel! Ah, mily buta mégis az élet! Lássák, az enyémben csak egy tünemény van, mely valóban tiszta. Ez itt — — —

És vad kétségbeesésben szorítá magához fivérét.

René mereven, mozdulatlanul hallgatá azon szóözönt, keresve, hogy tájékozassa magát azon tömkelegben, elrémülve a rettenetes szavaktól, melyek fivérének ajkait elhagyják, egyidejűleg azonban mélyen megindulva az oly igaz, szívreható szeretet végső kitérésétől.

Az öreg bárónő szemeivel szakadatlanul Tavernellen függött, mintha tanuul akarta volna fölhívni, hogy ez ember az ő műve; Bertha sirt Madelaine karjaiban.

— Ah, Gaetan — kiáltá — ha még élne atyád!

(Folytatása következik.)

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Unió!

Milyen nagy, milyen magasztos ünnepet ült Erdélylyel (ha szabad ezt az elnevezést még használni) az egész Magyarország, arról csak annak lehet fogalma, a ki látta már, mikor két édes testvér, kiket a sors mostohasága évek hosszú sorára elválasztott egymástól, hosszú, hosszú idők után ismét találkoznak és testvéri csókot váltanak.

Magyarország viszonya Erdélylyel még szorosabb volt a török hódoltság idejéig, nem is testvérek, de egy test, egy lélek voltak, s csak akkor, mikor ennek a testnek egy része járom alá került, akkor szakadt el tőle az a darab, mely 1848-ban, oly hosszú idő után újra összeforrt vele, mikor az erdélyi 1848-ik év május hó 30-án megnyitott országgyűlésen maga Wesselényi Miklós br. tette meg az indítványt: „Nekünk az unió kell az 1848. VII. törvényezikk szerint.”

„Unió!” hangzott erre orkánszerűleg, úgy, hogy a terem falai is reszkettek bele.

— Még egyszer, csak azt kívánom, hogy örökre éljen az unió!

Ezekkel a szavakkal végezte be Wesselényi Miklós történelmi nevezetességű beszédét, mely olyan hatást gyakorolt, hogy Lemény László fogarasi püspök a nemzeti színű lobogót tartván jobbájában, az utczára ment s a sok ezerre összegyűlt néphez beszédet tartván, megáldotta az uniót.

És ettől a percztől kezdve Erdély csak létezett, beleolvadt abba a nagy testbe, melyből kiszakították; most már nincs Erdély, de van helyette Magyarország! És büszkén ünnepli a velünk egybeforrt nép most e nagy nap félszázados évfordulóját, mert a történelem tanúsága szerint, egy a törzstől elszakadt tag, egy kihasított rész Magyarországból önmagában megélni nem, csak tengődni képes.

Idegen hatalom, külerőszak szakította el tőlünk és teremtette meg az erdélyi fejedelemséget, melynek volt fényes multja, de jövője tőlünk elszakítva nem lett volna, a hogy nem élhet meg a kéz, ha levágják a karról.

Az 1848-ik évi unióval mindazt, a mit szentet, nagyot és dicsőt kivivtunk, Erdélynek is juttattuk, s ugyanazokkal a jogokkal ugyanazokat a kötelességeket is ruháztuk rá, s Erdély népe csak hű hazafinak mutatkozott akkor, mikor a magyarság egyesítő jobbát olyan kész örömmel fogadta el.

Az unió évfordulója öröme a város május 30-án ki volt világítva, a város lobogódiszt öltött; nem e volt szív, mely e napon hangosabban ne dobbant volna fel az örömtől — csak a románoké, a szászoké!

No, ezeknek az itéletére kár volna adni.

* * *

A magyar költészet egy nagynevű művelőjének leplezik le a szobrát e héten Szegzárdon, Tolnamegyében: Garay Jánosét.

Semmi téren sem oly ironikus a sors, mint a költő életében, ki míg él, alig van becsé, néha (többször, mint nem) éhez, fázik, nyomorog — s mikor meghal, akkor a hálás utókor bronz és márvány emléket emel tiszteletére!

Carmen Sylva egy gyönyörű költeménye jut ilyenkor eszünkbe:

Egy szegény anyának fia költő volt, s mint ilyen bizony nem nagyon látogatta meg a sors bőkezű adományaival, de költeményei elterjedtek, s hírnevéssé tették akkor, mikor már nem volt rá szüksége, elveszett a nyomorban, meghalt!

A hálás emberiség le akarta róni tartozását vele szemben, s egy diszes nagy siremléket emelt sirja fölé, tiszta carrarai márványból s a leleplezési ünnepélyre meghívták az elhunyt költő anyját is.

Az öreg asszony csak nézi, nézi azt az irtózatos nagy márványkövet, egyszer csak sirva fakad.

— Miért sírsz anyóka?

— Hát nem elég terhet rakott szegény fiam vállaira a sors, a míg életben volt, most ti ily nehéz követ tesztek még rá a holta után is?!

Szegény anyóka nem bírta megérteni, mit használ az, ha fiának a neve örökké fönmarad is, ha nyomorban kellett elvesznie?!

Csaknem így járt Garay János is; míg élt, alig tudott annyit szerezni, hogy magát és családját fenntarthassa, most halála után siet a hálás utókor emlékének adózni!

Szülővárosa szobrot emel nagynevű fiának, mely ha az elhunytak nem használ is, intő példa mégis a jövő nemzedéknek, jóra, szépre, nemesre buzdítván azt.

* * *

Egy érdekes természeti tüneményről kell beszámolnom. A közelmúlt napokban erős havazás volt a Kárpátok közt a Rózsa-hegyen, a lipói havasok között, úgy hogy a nyáját vissza

kellett terelni a hegyekről és sok azok közül, melyeket már megnyirtak, meg is fagyott!

Ugy látszik, az éjszokról jövő passat szelek ezidén megkés-tek egy keveset és nem a fagyos szent napján leheltek végig hazánk éjszaki részén.

Mégis csak érdekes, hogy az a fagyoskodó öreg ember, akinek decemberben az időt festjük, még meleg júniusban is hegyeink közt lakik és meg-megrázza jeges-csapos szakálát, hogy szinte didergünk bele.

Mecsekalji.

APRÓSÁGOK.

Néhány közmondás a nőkről:

Arab: Jobb, ha több feleséged van, mint csak egy: ha veszekednek, legalább nyugton vagy.

Dán: Edd a halat, amíg friss; add férjhez a leányodat, amíg fiatal. — A nő olyan, mint a tenger; engedelmeskedik annak, aki daczol vele; borzalmas az iránt, a ki borzad tőle.

Francia: Nőt ütlegetni, vagy lisztes zsákot, egyre megy; a java elvész, arossza visszamarad.

India: Az arany tisztaságát akarod vizsgálni, fogd a vizsgálókövet; az ökör erejét akarod tudni, rakd meg teherrel; az ember jellemét kutatod, figyeld meg szavait; a nő gondolatát akarod kutatni, hiábavaló fáradság. — A nő olyan, mint az árnyék; menekülsz tőle, üldöz; követed, fut előled.

Chinai: A nő nyelve olyan, mint a kard, amely sohasem rozsdásodik.

Német: Nőt végy feleségül, ne arcot. — Asszony és kemence otthon maradjon.

Olasz: Az asszony vagy szinméz, vagy csupa epe; a méz néha epévé lesz, az epe sohasem lesz mézzé.

Spanyol: A férj a tüzhely, a nő a tűz és az ördög a fujtató. — Nőt és öszvért könnyebb jó szóval, mint szigorral kormányozni.

KÉPEINKHEZ.

Gróf Andrassy Géza. Magyarország főuri családjainak egy kiváló tagját mutatjuk be olvasó közönségünknek jelen képen: Andrassy Géza grófot, ki a feledhetetlen érdemű Andrassy Gyula gróf unokaöccse, 1856-ban született. Tanulmányait Budapesten és Genfben végezte. A közéletre különösen a gazdasági viszonyok tanulmányjával készült, e czélből 1881-ben nagy utazást tett az Egyesült Államokban. Atyja halála után 1891. áprilisban a rozsnyói kerület képviselőjének választotta. Születésénél fogva tagja a főrendiháznak. A közügyek terén máris bokros érdemei vannak, s bőkezűségét hirdetik azok az adományok, melyekkel kulturális és jótékony czélu intézeteinket támogatja. A közigazdasági irodalom terén is szép sikert ért el feltűnést keltett munkájával, melyet 1883-ban adott ki az Otthont mentesítő törvényekről.

En már találtam. A fiatalság szertelen, így szól a közmondás, mely kétszeresen igaz, ha szerelmesekről mondjuk. Lepkét hajszolni, virágot keresni a mezőkön, hajszolni egymást, kergedni a réteken, ez a fiatalság és a szerelmesek véreben van. Mikor a futkosásban már elfáradnak, akkor pihenőül egy virágot szemelnek ki, pl. keressünk pipitért! amit nem is olyan nehéz találni, de aki előbb találja meg, az egy csókot kap! A leányka szerencsésebb, alig pár pillanat múlva hallani csengő édes hangját: „En már találtam!”

Az elválhatatlanok. Három testvérke ez az elválhatatlan kis csoport, kik játékban, evésben, tanulásban mindig egymással vannak, kik bár örökösen ingerlik egymást esinyjeikkel, mégis úgy szeretik egymást, hogy boldog az a szülő, kinek ilyen szerető gyermekei vannak. Képünk abban a pillanatban örökítette meg játékukat, mikor ketten a felfordított hintaszéket foglalták el, s a harmadik — a fiu — fel akarja a széket fordítani.

Veszedelemes találkozó. A Balkán erdősegeiben, de meg a Kárpátok között sem ritka az a hatalmas, tenyeres-talpas medve, mely amilyen ártatlannak, esetlenség és ostobának látszik az állatkertben, oly veszedelmes, ügyes, sőt ravasz künn a szabadban. Bizony veszedelmes találkozó az, ha jámbor favágók kiknek nincs más fegyverük, mint élesre fent fejszájuk ezzel az állattal szemben vannak, aki ennek a találkozóznak az írást megadja, az a legkritkább esetben a medve! Igaz, vannak olyan erős legények a favágók közt, kik egy ügyes és főleg erős fejsze-csapással is ártalmatlanná tudják tenni ellenfelüket, no de ilyen nem sok akad.

Ariadne! Mikor Theseus megölte a labyrinthba zárt Minotauruszt Ariadne. Minos király leánya segített neki, egy fonalat adott, melynek a segélyével az utvesztőből ismét napvilágra tudott jutni. Hálából aztán Theseus Naxos szigetén, mikor aludt, hűtlenül elhagyta. Ariadne epedezve várta hősének visszatértét, de az csak nem jött. Ezt a jelenetet tárja közölt képünk is az olvasó elé, mikor a hűtlenül elhagyott királyleány epedve néz a távolba és várja a szabadító hajó feltűntét, de hiába várja.

Adj Isten! Ejnye! Bizony sok galibát okoz az, hogy manap már a hölgyek is felülnek a kerékpárra! Eddig a férfiak eléggé óvatosak voltak, ha kerekeiken ültek, s egy velük szembe jövő vagy mellettük elsurranó kerék nem igen érdekelte őket. Ma azonban már másképp állanak a dolgok, ma már megnézik a kerékpározó hölgyeket csakugy mintha a korzó aszfaltján járnának, de meg is van a látszata, mert nem ügyelnek az utjokba eső libákra sem! Ejnye! Megvan a baj, már most tessék a kárt megtéríteni, mert hát a bünt nyomban követi a büntetést.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Érdeklődő. Igaza van, a csiszolás után a gyémántnak csak egy kis része marad meg, a többi elvész róla. Az angol korona-kincstár tulajdonát képező „Kohinor” nyersen pl. 793 karát volt, többszöri közsörülés által a mostani alakját és nagyságát nyerte, jelenleg 106 $\frac{1}{16}$ karát. A legnagyobb gyémánt, a mit eddig találtak, Oranjeből került ki, nyersen 971 karát sulya volt. Nevezetes gyémántok: a matami rajah tulajdonát képező „Matam” (367 karát); a golkondai rajah „Nizamja” (340 karát); a persa sah „Nagy mogulja” (280 karát); az orosz „Orlov” (194 $\frac{3}{4}$ karát); a francia „Regens” vagy „Pitt” a legtökéletesebb és legszebb brilláns (136 $\frac{3}{4}$ karát); a magyar király tulajona a „toskánai nagy hercege” (133 $\frac{1}{5}$ karát); a brazíliai „Dél csillaga” (125 $\frac{1}{2}$ karát). — **E. S.** Sok van már közlésre kizemelve, pedig csak nagynehezen tudunk rája sort keríteni. — **D. Nagyvárad.** Jó. — **Z. L.** Hangulatos költemény, de a szörend sok helyen nem magyaros, és egyes versszakok nem sikerültek. — **B. E. Ö.** Nagyon sokat kellene rajt simítani. — **B. András.** A felhozott gravamen éppen nem áll, mert a 22-ik számban izentünk önnök. Most beküldött költeményei közül az elsöben nem tiszta az ütem s ezáltal döcögövé lesz az egész költemény, a második sikerültebb, de nem üti meg a mértéket. — **Bekics Gusztávné ö méltóságának.** Megnyugtató sorait köszönettel vettük; mihelyt tért nyerünk, eleget teszünk kívánságának. — **K. L.** A biztatás még nem kitüntetés. — **Lantá Gusztáv** urnak. Köszönjük a küldött dolgot. — **W. A.** Sok olyan szó van mindenikben, amit nem jó helyen használ, s melyek részben a saját gyártmányai a rim kedvéért. A nyelvújítás kora már lejárt! — **Sch. Ignác** urnak. 1848 aug. 29-ikén vezette oltárhoz Laborfalvi Benke Rózát, kit 1886-ban vesztett el. Ugy tudjuk, nincsenek. — **Genealog.** Mindenkor szívesen felelünk kérdéseire. Az Andrassy-család eredetét egészen az Árpád koráig vezetik vissza, és első ösük állítólag Andoras nevü levente volt, ki szent István király udvarában már méltóságot viselt s utóbb Gyula helyett Erdély vajdaja lön. — **K. J. urnó.** Nagyon nehéz a feltett kérdésekre határozott választ adni, ha az ügyet minden részleteiben nem ismerjük és pedig különösen azért, mert ily esetre tételes törvényünk nem levén, minden egyes hasonló perrél a fenforgó körülményeknek tekintetbe vétele mellett sokszor ellentétes szellemű határozatokat hoz a Curia. Nézetünk szerint megvitandó és döntő befolyásu lenne a per kimenetelére azon körülmény bebizonyítása, vajjon kit lehet okozni, illetve vádolni azzal, hogy előbb hagyta el hitves társát, és pedig fontos okok mellett vagy ok nélkül. Tessék ez ügyével, ha bővebb felvilágosítást óhajt, Dr. Murányi Ármin fővárosi ügyvédhez lapunk f. szerkesztőjéhez (Bpest, Vadász u. 14. sz.) fordulni. — Több kéziratról a jövő számban. Névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **FARAGÓ SIMON.**

Neumayer Ede könyvnyomdájából Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.